

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารเลขที่ ๖/๒๕๖๓

คำนำ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ร่วมกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำมาใช้เป็นแผนหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้กำหนดให้มีการปรับปรุง แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นประจำทุกปี

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ และส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยได้เพิ่มเติมนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมได้ร่วมกันปรับปรุงข้อมูล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพิ่มเติมแผนงาน / โครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณของจังหวัด ทั้งนี้คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ระดับจังหวัดสมุทรปราการได้มีมติเห็นชอบแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งต้อง ขอขอบคุณทุกส่วนราชการที่ให้ข้อมูล จนทำให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังว่าข้อมูลตามเอกสารฉบับนี้ หน่วยงานต่างๆ จะได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดในการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		
ส่วนที่ ๑	บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ	๔๑
ส่วนที่ ๓	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๕
ส่วนที่ ๔	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๙
ส่วนที่ ๕	โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๗๔
ส่วนที่ ๖	แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)	๘๙

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒	๔๓
ตารางที่ ๒	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒	๔๔
ตารางที่ ๓	การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ	๔๕
ตารางที่ ๔	จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ	๔๕
ตารางที่ ๕	สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง จำแนกตามประเภทผู้ใช้จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒	๕๐
ตารางที่ ๖	สถิติการประปา เป็นรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๐
ตารางที่ ๗	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เรียงตามมูลค่า GPP สูงสุด ๑๐ อันดับแรก	๕๒
ตารางที่ ๘	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อคน ปี ๒๕๖๑ (GPP per capita) สูงสุด ๑๐ อันดับแรก	๕๒
ตารางที่ ๙	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑	๕๓
ตารางที่ ๑๐	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคการเกษตร ของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๕๔
ตารางที่ ๑๑	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๕๔
ตารางที่ ๑๒	การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒	๕๗
ตารางที่ ๑๓	การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒	๕๘
ตารางที่ ๑๔	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	๕๘
ตารางที่ ๑๕	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๑	๕๙
ตารางที่ ๑๖	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๒	๕๙
ตารางที่ ๑๗	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๖๐
ตารางที่ ๑๘	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๒	๖๐
ตารางที่ ๑๙	ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๐ - ๖๑
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตร ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๑
ตารางที่ ๒๑	ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒	๖๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๒๒	จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๖๒
ตารางที่ ๒๓	จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๖๓
ตารางที่ ๒๔	ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๖๓
ตารางที่ ๒๕	จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๖๓
ตารางที่ ๒๖	จำนวนเกษตรกร Young Smart Farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๖๔
ตารางที่ ๒๗	ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ	๖๔
ตารางที่ ๒๘	ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน	๖๔
ตารางที่ ๒๙	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒	๖๔
ตารางที่ ๓๐	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๗
ตารางที่ ๓๑	การจัดทำ TOWS MATRIX เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๘

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔ (๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕ (๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อน และเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความ **มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน** ได้ในท้ายที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเกษตร ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๒ โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจน เชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตร และระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย และระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริม ด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งใน และต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้ง

ทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

(เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกย่องการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้า และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูง และสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๔.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

^๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๕๙, ธันวาคม) ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง

๒.๔.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า และพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลง ของสภาพภูมิอากาศ

๒.๔.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับ ในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และการบริโภค อาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๔.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพ ของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับ ศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยี และเครื่องจักรสมัยใหม่ ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไก จัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๔.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวความคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบ เกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนา ฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การเกษตรให้ทันสมัย

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๕

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบ คลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

^๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยง ผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่างๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงิน การคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนา เทคโนโลยี การเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่ และความต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓) พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดนเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตร ในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๓) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจและสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

๔) พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่ง และประมงพื้นบ้าน เพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์ และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์ และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์ และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูก้ำ และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในการครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบแหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชน ชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดภัยขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้

ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบาย ในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์ราชสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทวนรูปแบบและมาตรฐานهابแร่แฝงลอยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อย และสวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นที่ โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา และศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่เข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐานการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตรเพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้กัญชา กัญชง และพืชสมุนไพร

ในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชน ในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุข และการศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันท่วงที รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๖

๒.๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำงานเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔).

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่คุณค่าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการต่อยอดได้ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเพิ่มแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มีการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถสร้างเป็นแหล่งกักเก็บน้ำได้ โดยเน้นในส่วนของแก้มลิงในบริเวณลุ่มน้ำต่างๆ ที่ได้มีการทำแผนที่สำรวจเอาไว้แล้ว จะมีการเพิ่มคุณภาพและปริมาณการผันน้ำจากลุ่มน้ำตะวันตกมาช่วยเหลือในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการเพิ่มกำลังในการส่งน้ำจาก ๘๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เป็น ๒,๐๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เพื่อช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรและรักษาสมดุลระบบนิเวศของลุ่มน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีปฏิบัติการผันหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืช ป่าไม้ และเพิ่มน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ และมีการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง โดยกรมชลประทานได้วางแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗,๖๙๙ ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งชุดสระน้ำในไร่นานอกเขต

ชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ให้เกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนทั่วประเทศ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บ่อ เพื่อกักเก็บน้ำ บรรเทาและชะลอความแห้งแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินในฤดูฝนทิ้งช่วงหรือฤดูแล้งในระดับไร่นา

๒. การส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จะมีการนำศาสตร์พระราชาราชและเกษตร ทฤษฎีใหม่เข้ามาเป็นนโยบายที่จะขับเคลื่อนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมาตรการในการ “ลด ละ เลิก” การใช้สารเคมี จะประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องเกษตรกรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อมก็จะขอให้ “ละ” การใช้สารเคมี และเป้าหมายสุดท้าย คือ การเลิกใช้สารเคมี โดยจะมีการหาและพัฒนาสารชีวภัณฑ์ต่างๆ มา ทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการต่างๆ อาทิ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาทดแทนเรื่องแรงงาน เป็นต้น

๓. การใช้ระบบการตลาดนำการผลิต จากนโยบายที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหา สินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้มีมาตรการในการหาตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเพิ่ม ช่องทางในการขายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร Young Smart Farmer ที่ต้องการจะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำร่องในการปฏิรูปภาคการเกษตร ซึ่งจะมีหน่วยงานเข้าไปแนะนำตลาดในเรื่องออนไลน์ อาทิ การร่วมมือกับ LAZADA Thailand ในการจัดอบรม การเข้าสู่ตลาดออนไลน์ การขายสินค้าเกษตรโดยตรง รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยได้เริ่ม ดำเนินการไปแล้วในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และจะดำเนินการในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อดำเนินการส่งเสริม และขยายตลาดให้กับพี่น้องเกษตรกร

๔. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิต ได้มีการตั้งคณะกรรมการการปรับปรุงปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดินหรือปุ๋ยสั่งตัด โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการคือการลดต้นทุนในส่วนของค่าปุ๋ยลง ๓๐% แต่ถ้าเกษตรกรมีความพร้อมในการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ทั้งปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ทางภาครัฐก็พร้อมเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อปรับปรุง คุณภาพและผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาการจัดส่งสินค้า (ระบบโลจิสติกส์) เพื่อลดการใช้จ่าย ในการลดค่าขนส่งทุกประเภท ซึ่งมีการเจรจาทั้ง Kerry ไปรษณีย์ไทย และการบินไทย ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำลังเร่งดำเนินการ

๕. การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน สำหรับประมงพื้นบ้าน ได้มีการขึ้นทะเบียน ซึ่งขณะนี้มีการขึ้นทะเบียนแล้วประมาณ ๕๐,๐๐๐ กว่าลำ ส่วนประมงพาณิชย์จะเร่งส่งเสริม ให้รักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งตลอดระยะเวลา ดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ IUU ช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงได้มี ของขวัญให้พี่น้องชาวประมง โดยการเพิ่มวันทำการประมงให้กับเรืออวนลากในอ่าวไทยอีก ๓๐ วัน และในปี ๒๕๖๓ เรือประมงประเภทอื่น ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน (ยกเว้นเรืออวนลาก) จะทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยกระทำได้การรักษาสอดคล้องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและภายใต้เงื่อนไขของ IUU

๖. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมาตรการที่จะส่งเสริม รายได้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเกษตรกร ซึ่งขณะนี้ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในขณะที่ไม่สามารถทำการเกษตรตามปกติได้ อีกทั้งจะมีการเพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศ โดยเตรียมพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้งไว้ประมาณ ๕๕๐ ล้านตัว และจะใช้เวลา ๔ - ๖ เดือน ทำให้พี่น้องเกษตรกร

สามารถจับไปบริโภคหรือจับไปขาย เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ที่มีความต้องการของตลาด ได้แก่ โค กระบือ แพะ และการแจกที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกรด้วย

๗. การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agri-technology and innovation center: AIC) โดยจะมีการตั้งศูนย์ AIC ทั้ง ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร (Big data) เป็นการเชื่อมโยงกับ ๑๐ หน่วยงานหลัก ซึ่งจะทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ การตรวจสอบศักยภาพพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อจัดทำ Zoning เป็นต้น

๘. พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์หลักทุกอำเภอทั่วประเทศ เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายการเกษตร องค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดแก่เกษตรกร ร่วมกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๗

ภาคเหนือ

“ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม

๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

๓. ยกกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ

๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงานในปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๓,๑๕๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๘ ของผลิตภัณฑ์ภาคการผลิตของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแปลงใหญ่ที่ยังมีการใช้สารเคมีสูง สำหรับการผลิตพืชผักและผลไม้ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนบน โดยระบบการผลิตปรับสู่เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับเกษตรอินทรีย์ตามวิถีพื้นบ้าน แต่มีแนวโน้มขยายสู่เชิงพาณิชย์ พืชอินทรีย์สำคัญ ได้แก่ กาแฟ และชาอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ข้าวอินทรีย์ และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย พะเยา และเชียงใหม่ รวมทั้งพืชผักและผลไม้เมืองหนาว

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน

๒. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร** ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ใน จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ ขณะที่จังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขา และมีขนาดฟาร์มเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีต หรือเกษตรอินทรีย์

๓. **พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ** โดยในปี ๒๕๕๙ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๘ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๐๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ พื้นที่โครงการชลประทานของภาคเหนือร้อยละ ๗๐ อยู่ในจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๒๗.๓ จึงเป็นข้อจำกัด ในการบริหารการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในฤดูฝนไม่ให้ความชุ่มชื้นผลเสียหาย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็ง ทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีผลผลิตต่ำ โดยในปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๒,๖๘๘ ล้านบาท พืชหลักของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุ อันตรายทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุด ของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทย ร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ส่งออก ต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบท่ำสุดของประเทศ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาค มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓๒.๙๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือน มีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๒ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บึงกาฬ เลย และหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๑๔ ๓๑.๑๒ ๓๐.๑๙ และ ๒๘.๘๓ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และร้อยเอ็ด โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๗๙ ๑๘.๒๙ และ ๒๐.๑๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค โดยมีเพียง ๗.๑๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๒.๐ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๗ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนล่างของภาค มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๑.๔ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ยโสธร มีสัดส่วน ร้อยละ ๑๗.๖ และ ๑๒.๗ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค
๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลางและภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ในพื้นที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เช่น ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุวพันธ์ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

๒. ภาคกลางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมาณ ๒๐๗,๓๗๙ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๒๖,๖๒๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๖ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมาณ ๑๗๘,๙๐๖ ล้านบาท และสาขาประมง ๒๘,๔๗๓ ล้านบาท ภาคเกษตรของภาคกลางมีส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ของภาคเกษตรพบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๖ เนื่องจากรูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินเสื่อมโทรม และหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๕.๑ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง และร้อยละ ๑๕.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ของประเทศ สำหรับการประมงแม้ว่าจะมีส่วนการผลิตเพียงร้อยละ ๐.๘ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกลาง แต่มีส่วนสูงถึงร้อยละ ๒๕.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์การประมงของประเทศ

๓. ภาคกลางเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้น แหล่งการทำเกษตรฯ (เกษตรและประมง) ที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๑๒.๓ รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๒.๒ กาญจนบุรี ร้อยละ ๑๐.๑ และนครปฐม ร้อยละ ๙.๕ ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการทำเกษตร แม้ว่าปัจจุบันมีแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลงไปมาก โดยแปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคกลางยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลางมี ดังนี้

๓.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังมาก คือ จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท มันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี อ้อยโรงงาน ปลูกมากในจังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี สับปะรดโรงงาน ปลูกมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกมากในจังหวัดลพบุรี และสระบุรี

๓.๒ ถั่วเขียว เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาคและของประเทศ คือ จังหวัดนครปฐม รองลงมา คือ จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **โคนม** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ ลพบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และนครปฐม **โคเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ **สุกร** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี **เป็ดเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี **เป็ดไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมา คือ อ่างทอง นครปฐม ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา **ไก่เนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ กาญจนบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี และนครปฐม และ**ไก่ไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมา คือ สุพรรณบุรี นครปฐม อ่างทอง และสระบุรี

๓.๔ ประมง ภาคกลางมีศักยภาพการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดสมุทรสาคร รองลงมา คือ ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม และสมุทรปราการ

๔. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๕๘.๘ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๐ พื้นที่ชลประทานของภาคกลางในปี ๒๕๖๐ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑๐.๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๕. เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคกลางมีพื้นที่ได้รับการรับรองเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๑,๘๙๓.๕๘ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๔๘๐.๖๕ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๔๑๒.๙๓ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๑,๔๖๙.๙๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๔๔๗.๗๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๒.๒๕ ไร่ โดยจังหวัดในภาคกลางที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา คือ จังหวัดปทุมธานี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ จังหวัดสุพรรณบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมาณ ๑๘๖,๘๕๑ ล้านบาท (มูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมและการป่าไม้ ๑๖๘,๓๖๒ ล้านบาท และการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑๘,๔๘๘ ล้านบาท) ลดลงจาก ๑๖๓,๗๕๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๖ ในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

ที่ผ่านมาภาคเกษตรฯ ของภาคตะวันออก มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศ มีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗ สาขาเกษตร การป่าไม้ของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี และสารเคมีตกค้างในผลผลิต เป็นต้น สาขาเกษตร การป่าไม้ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๕.๙ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๔.๔ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตร การป่าไม้ของประเทศ สำหรับการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่อ้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๖.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๔๓.๐ รองลงมา คือ ระยอง ร้อยละ ๑๒.๕ และตราด ร้อยละ ๑๒.๓ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้าน การเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมี ดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี มากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่ **ทุเรียน** จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด **มังคุด** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง **ลำไย** แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **เงาะ** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด **ลองกอง** แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และ **สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมา คือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๐ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๖๐ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ภาคใต้

“ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณธ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
๓. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
๕. อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
๖. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่มูลค่าผลิตภัณธ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มลดลง ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณธ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๕๙,๖๑๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ของมูลค่าผลิตภัณธ์ภาค ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีมูลค่า ๒๘๗,๙๖๒ ล้านบาท การขยายตัวของภาคเกษตรหดตัวร้อยละ ๒.๙ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ของภาคเกษตรฯ หดตัวร้อยละ ๐.๒ ต่ำกว่าระดับประเทศที่หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปาล์ม น้ำมัน และไม้ผล โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๔๑.๒ ๑๗.๐ ๑๔.๗ และ ๑๑.๖ ของมูลค่าผลิตภัณธ์ภาคเกษตรตามลำดับ

๒. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๐๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๑ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่ปลูก ๑๒.๐๕ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๔๕ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา ๑.๙๗ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๘๐ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราของภาคใต้มีแนวโน้มลดลงตามพื้นที่ปลูก และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ลดลงในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณผลผลิต ๒.๔๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๔.๔ ของผลผลิตทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีผลผลิต ๒.๘๖ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกันจาก ๒๘๑ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเหลือ ๒๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๐

๓. ปาล์ม น้ำมัน ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์ม น้ำมัน ๔.๗๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕ ของพื้นที่ปลูกปาล์ม น้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่ปลูก ๓.๗๑ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๒๓ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๒ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๑ ล้านไร่ ตามลำดับ และมีปริมาณผลผลิต ๑๒.๖๐ ล้านตัน ส่วนผลผลิตปาล์ม น้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณผลผลิต ๑๓.๗๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๙.๓ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๑๑.๓๖ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ ส่วนผลผลิตปาล์ม น้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ จาก ๓,๓๙๙ กิโลกรัมต่อไร่ เหลือ ๓,๑๘๓ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๐ แต่ยังคงสูงกว่าระดับประเทศที่ ๓,๐๒๔ กิโลกรัม

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ภาคใต้มีท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๙๘,๗๔๘ ตัน มูลค่า ๓,๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๒๕.๖ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีปริมาณ ๑๗๒,๖๑๙ ตัน มูลค่า ๕,๙๔๖ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๔๒.๘ โดยปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ระนอง และชุมพร ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของภาคใต้ในปี ๒๕๖๑ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๐,๖๖๖ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๕๘,๖๕๕ ตัน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช

๕. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ ขนาดฟาร์ม ๒๐.๕๑ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒๑.๒๙ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ๓.๗๓ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๐ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒๑ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙๗ โดยพื้นที่ชลประทานภาคใต้ ๒.๗๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๒๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุด ร้อยละ ๓๐.๕๙ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๔.๖๓

ภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
๒. พัฒนาเมืองสู่โลก และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค และการผลิตยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๔๔,๐๔๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๑.๑ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีมูลค่า ๕๐,๑๙๒ ล้านบาท การขยายตัวของภาคเกษตรหดตัวร้อยละ ๗.๙ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) หดตัวร้อยละ ๒.๓ เนื่องจากสถานการณ์ราคาขายพาราและความต้องการขายพาราของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมทั้งมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าน้อยและขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาค ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล ดังนี้

๑. การผลิตภาคเกษตรของภาคใต้ยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย

๑.๑ **ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง** ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๗๐ ล้านไร่ โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๑.๒๕ ล้านไร่ และจังหวัดปัตตานีน้อยสุด ๐.๓๗ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๐ มีผลผลิต ๐.๕๓ ล้านตัน และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๓๕ กิโลกรัม ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีจำนวน ๐.๕๖ ล้านตัน และการทำสวนยางพารายังมีปัญหาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่นา การใช้สายพันธุ์ดั้งเดิม และเทคโนโลยีการผลิต (การกรีดยาง) ที่ไม่เหมาะสม และบางส่วนขาดการบำรุงรักษาสวนยาง

๑.๒ **ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ** ในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๐๘ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่ ๐.๐๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๕ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๕ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๒๓๒ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีผลผลิตเฉลี่ย ๒,๑๑๔ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๙๑๘ กิโลกรัมต่อไร่

๑.๓ **ประมง** ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๐ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๘๐,๙๗๙ ตัน หรือร้อยละ ๓๒.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๘,๕๙๕ ล้านบาท ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีปริมาณ ๑๔๕,๙๘๙ ตัน โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกลานน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๙๗ ไร่ มีผลผลิต ๓,๕๙๓ ตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่ ๑,๔๐๘ ไร่ ผลผลิต ๒,๑๓๓ ตัน จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุด ทั้งนี้ การเพาะเลี้ยงยังคงประสบปัญหาการระบาดของโรคตายด่วน (Shrimp Early Mortality Syndrome : EMS) และความแปรปรวนของสภาพอากาศส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งในพื้นที่

๑.๔ **ปศุสัตว์** ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือน และใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๐ มีการเลี้ยงแพะ จำนวน ๑๔๑,๒๙๒ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคเนื้อ มีจำนวน ๒๕,๔๘๒ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตาม ปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดี ปัญหาโรคติดต่อ อาทิ ปากเท้าเปื่อย และการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมพันธุ์คุณภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๒. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร** ในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ ของประเทศ โดยจังหวัดนครราชสีมาพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๔.๕๘ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศ ที่มีขนาดฟาร์ม ๒๑.๒๙ ไร่ต่อครัวเรือน และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๘.๒๐ ไร่ต่อครัวเรือน

๓. **พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตร** ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๗๓ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๑.๐๔ โดยพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลา มีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๔ ล้านไร่

๒.๙ แผนพัฒนาการเกษตรภาคภายใต้กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

แผนพัฒนาการเกษตรภาคเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคเหนือ ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และเกษตรปลอดภัย ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยสนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างครบวงจร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร เพื่อพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความรู้กับเกษตรกรในการใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมี เฝ้าระวังผลกระทบจากการใช้สารเคมีที่มีต่อดินและน้ำ ส่งเสริมช่องทางการกระจายผลผลิต สร้างพฤติกรรมและค่านิยมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ สนับสนุนการตรวจสอบคุณภาพผลผลิต และการตรวจสอบย้อนกลับอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค

๒. สนับสนุนการเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพ ได้แก่ (๑) การแปรรูปพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร (ไพล คาวตอง ยอ มะขามป้อม คาฝอย) ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน (๒) การแปรรูปข้าว พืชไร่ พืชพลังงาน ในจังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ โดยสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดเฉพาะ และสนับสนุนการนำผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชและสัตว์มาผลิตพลังงานทดแทน

๓. พัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดห่วงโซ่มูลค่า และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และแปรรูปชีวมวลในจังหวัดนครสวรรค์และกำแพงเพชร โดยสนับสนุนการนำผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชและสัตว์พัฒนาเป็นพลังงานทดแทน สนับสนุนการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ในการนำพืช/วัสดุชีวภาพมาใช้ประโยชน์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า อาทิ ใช้ประโยชน์ในการเป็นอาหารสัตว์ แปรรูปเพื่อเป็นสินค้า นำกากมาใช้ในการผลิตพลังงานชีวมวล เป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรที่ได้ประโยชน์สูงสุด และช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนพัฒนาคลังสต็อกอุตสาหกรรม ชีวภาพในพื้นที่ที่เหมาะสม

^๔ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคเหนือ). (๒๕๖๒, กันยายน)

๔. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรทั้งระบบส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ การให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจการผลิตแก่เกษตรกร เช่น การโซนนิ่งพื้นที่ปลูกพืช การเกษตรแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับศักยภาพและให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

๕. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญา ท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากข้อมูลแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยี

๖. พัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน พัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรจากชุมชน เพื่อส่งเสริมการขายสินค้าเกษตรออนไลน์ โดยเกษตรกร

๗. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยง เพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำนอกเขตพื้นที่ชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่เกษตรกรรม แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบในลุ่มน้ำหลักของภาค ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง วัง ยม และน่าน และพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ บึงสีไฟ จังหวัด พิจิตร และกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดหา การใช้ และอนุรักษ์

๒. แก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและจังหวัดตาก โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวไปสู่การปลูกพืชในระบบวนเกษตร สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและระบบจัดการพื้นที่เกษตรที่เหมาะสม ส่งเสริมให้นำเศษวัสดุทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์เพื่อลดการเผาวัสดุทางการเกษตร และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควัน

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ โดยการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำหนองผาย และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่เดิม และพัฒนาแหล่งธรรมชาติให้สามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บรวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดินตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ให้เกิดผลกระทบจากดินเค็ม สร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ผาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร

^๔ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

(๒๕๖๒, ตุลาคม). แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ฉบับทบทวน.

๒. พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ซี มูล โดยศึกษา สำรวจ และจัดหาพื้นที่ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ แม่น้ำ ในภาคและระหว่างภาค

๓. พัฒนาระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ เช่น ระบบสูบน้ำ อาคารบังคับน้ำ คลองส่งน้ำ เป็นต้น

๔. บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกรโดยสร้างความมั่นคงของเกษตรกรรายย่อย โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศการพัฒนา การเกษตรสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกร พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม

๒. พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และศรีสะเกษ รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ โดยปรับกระบวนการผลิตให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พัฒนาห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต พร้อมทั้งขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้นวัตกรรม การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมี และการพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกันเองของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตและชุมชน รวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมและเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้ตอบสนองตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ และการส่งออก จัดตั้งกองทุนเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนมาตรการส่งเสริมตลาดสีเขียวในชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้ และไม้ดอกในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การประชาสัมพันธ์ และการจัดตั้งตลาดกลาง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำคัญที่เป็นสารตั้งต้นในการแปรรูปผลิตสินค้าในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม เลย อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ และส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา สุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี และโคนมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูกแปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยี

การเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้งการจัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไปสู่อาเซียน

๔. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็นฐานรายได้ใหม่ที่สำคัญของภาค โดยมุ่งลงทุนสร้างเศรษฐกิจบนฐานของการวิจัยและนวัตกรรมระดับสูง ในลักษณะสหวิทยาการที่ใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) รวมถึงวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร และของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์และชุมชน พัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและนวัตกรรมในมิติใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิรูปภาคเกษตร อาหาร สาธารณสุขและการแพทย์ พลังงาน อุตสาหกรรมเคมี และภาคสังคม โดยพัฒนาให้นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี และสกลนคร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอาหารแบบครบวงจร ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุดรธานี โดยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน GMP พัฒนาระบบรับรองผลิตภัณฑ์สมุนไพรและสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งออก ส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่และธุรกิจแนวใหม่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนล่าง ๒ ด้วยการพัฒนาต่อยอดจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งทางการเกษตร/อุตสาหกรรม และฐานความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหาร อาหารสัตว์ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์พลาสติกชีวภาพ (bio - plastic) สารสกัดจากพืชมูลค่าสูงเอนไซม์หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งสร้างความมั่นคงทางพลังงานระดับชุมชนจากการนำวัตถุดิบในชุมชน ของเหลือทิ้งทางการเกษตร ขยะครัวเรือนมาผลิตเป็นพลังงานเพื่อใช้ภายในครัวเรือนหรือชุมชน และส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน

๕. ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค อาทิ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ และสกลนคร เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบและตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัย สร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ให้มีทักษะความรู้ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้ามีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือเทศกาลประจำปีในแต่ละเดือนในพื้นที่ต่างๆ โฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างการรับรู้สินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนและเมืองเก่า ได้แก่ เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่าสุรินทร์ เมืองเก่านครราชสีมา และเมืองเก่าสกลนคร พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของชุมชนต่างๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ส่งเสริมการขายแพ็คเกจการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล ส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม กลุ่มสุขภาพสตรี เป็นต้น

๒. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยบูรณาการจัดการแผนท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่ดึงดูดเด่นหรืออัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งชาวไทยและต่างประเทศ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความจดจำและสร้างความโดดเด่น ลอกเลียนได้ยาก พัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้เป็นมืออาชีพ รักษามาตรฐานการให้บริการ จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์ ขนถ่ายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย-อุดรธานี-หนองบัวลำภู-หนองคาย-สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยว/พักผ่อนชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Leisure/Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling/Caravan Tours) การท่องเที่ยวเชิงมหรหรรรม (Festivals/Events) เป็นต้น พัฒนาถนนเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงานและรายได้ เน้นพัฒนาผู้ประกอบการด้านการจัดการและทักษะทางภาษาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น

๔. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองบัวลำภู และชัยภูมิ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสุนทรีย์นรมย์เสมอ (Play and Learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจศึกษาวิวัฒนาการของภาค ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ปลูกฝังให้เด็กเข้าพิพิธภัณฑ์ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียนและนันทนาการของครอบครัว พัฒนาสินค้า/บริการ/ของที่ระลึก ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย และกลับมาได้บ่อยครั้ง

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา โดยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งจากกีฬาและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจการแข่งขันต่างๆ การผลิตอุปกรณ์/ชุดกีฬา/ของที่ระลึก สนามแข่งขัน อาหารเสริมและเครื่องดื่ม โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางและขนส่ง ประกันภัย สถาบันพัฒนากีฬาอาชีพทุกระดับ เป็นต้น ส่งเสริมการศึกษาในด้านเวชศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการธุรกิจกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมกีฬา สนับสนุนการจัดมหกรรมกีฬานานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

๖. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติในจังหวัดชัยภูมิ เลย นครราชสีมา อุบลราชธานี โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นให้เกิดความคุ้มค่าต่อ ประสพการณ์มากกว่าการท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน สนับสนุนให้คนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น รวมทั้ง ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๗. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัย ให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชนกับ ชุมชนและท้องถิ่น ทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้ง พัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้พัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี ส่งเสริมการท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มตามความสนใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

แผนพัฒนาการเกษตรภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^{๑๐}

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยง เพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ อาทิ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ชายหาดชะอำ-หัวหิน สนามกอล์ฟพระดับโลกที่เพชรบุรี กาญจนบุรี และพระนครศรีอยุธยาให้เป็นฐานการกระจาย รายได้และการสร้างงาน โดยยกระดับคุณภาพของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ และเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกของ ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เชื่อมกับจังหวัดชุมพร และระนองของภาคใต้

๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกพระนครศรีอยุธยาอย่างยั่งยืน โดยฟื้นฟูบูรณะโบราณสถาน และเตรียมความพร้อมของเมืองให้สามารถรองรับภัยพิบัติ โดยเฉพาะอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. อนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของเมืองให้เป็นมรดก ทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติตลอดไป อาทิ พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองเก่าเพชรบุรี เมืองเก่ากาญจนบุรี เมืองเก่าราชบุรี เมืองเก่าสุพรรณบุรี และเมืองเก่าลพบุรี

๔. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เช่น กลุ่มประวัติศาสตร์และศาสนา กาญจนบุรี-สุพรรณบุรี-พระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี-ชัยนาท-ลพบุรี-สระบุรี-นครปฐม-ราชบุรี-เพชรบุรี กลุ่มดูแลสุขภาพ ด้วยแพทย์แผนไทย อาทิ นนทบุรี-สมุทรสาคร-นครปฐม-เพชรบุรี และกลุ่มท่องเที่ยวทางน้ำ อาทิ พระนครศรีอยุธยา-นนทบุรี-ปทุมธานี-อ่างทอง-สิงห์บุรี โดยปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม การท่องเที่ยวให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลาย และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดอย่างยั่งยืน รวมทั้งบริหารการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ

^{๑๐} คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคกลาง). (๒๕๖๒, กันยายน)

๕. เพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น ตลาดสามชุก ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เกาะเกร็ด ท่องเที่ยวธรรมชาติสวนผึ้ง อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ฯลฯ โดยปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล

๖. พัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งผลิตสินค้า OTOP และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้มีเส้นทางหรือเครือข่ายการคมนาคมที่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย เป็นการขยายเส้นทางท่องเที่ยวและกระจายรายได้สู่ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. นำผลการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น นำผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติมาใช้ในการพัฒนาการผลิตข้าวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพข้าว ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด เป็นต้น

๒. พัฒนามาตรฐานฟาร์มเพิ่มผลผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) จากสินค้าเกษตรหลักของภาค ได้แก่ ข้าว พืชผัก มะพร้าว โคนม โคเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด กุ้ง ปลา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อการส่งออกสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเฉพาะ และตลาดระดับบน

๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Farmer และ Smart Farming โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๔. พัฒนาความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรประมงทะเล โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น ในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งรอบอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ

๕. เพิ่มความสามารถการแข่งขันอุตสาหกรรมประมง (สมุทรสาคร) อุตสาหกรรมก่อสร้าง (สระบุรี) อุตสาหกรรมยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ (พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สมุทรปราการ) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความรู้ขั้นสูง เพื่อยกระดับและปรับเปลี่ยนทักษะแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๗. พัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรีตอนบน ให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในเมียนมาร์ โดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า รวมทั้งยกระดับคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรมในพื้นที่ให้มีความทันสมัยและให้ได้มาตรฐานสากลไปสู่ตลาดอาเซียน

๘. ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจ SME และ Start Up โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การดำเนินงานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการใช้กลยุทธ์การตลาด ฯลฯ เพื่อให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจและเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซาก อาทิ จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี เพชรบุรี เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม วางแผนจัดสรรน้ำ เพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชน ได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งจัดทำแหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทวาย-ภาคกลาง-ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและรถไฟเชื่อมกรุงเทพ-กาญจนบุรี เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนของภาคกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ ให้สามารถเกื้อหนุนและติดต่อทางการพัฒนาระหว่างพื้นที่ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

๒. เร่งพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นประตูเชื่อม Southern Economic Corridor จากท่าเรือทวาย-ท่าเรือแหลมฉบัง-ท่าเรือสีหนุวิลล์ ประเทศกัมพูชา-ท่าเรือวังเตา ประเทศเวียดนาม โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง และขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓. พัฒนามาตรฐานด้านชายแดนไทย-เมียนมา บ้านพุน้ำร้อน ด้านเจดีย์สามองค์ และด้านสิงขร เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมียนมา โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาบบโลจิสติกส์ ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์และสาธารณสุขการ จุดบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน ตลอดจนระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๔. พัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจของภาคกลางตามแนวแกนหลักการเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทวายกับ EEC โดยจัดเตรียมระบบสาธารณสุขปศุสัตว์และสาธารณสุขการ รองรับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างไทยกับเมียนมา

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^{๑๑}

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออก ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก ให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูปและการจัดจำหน่าย

๒. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ และโค ในจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว ให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์บริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ ป่าชายเลน และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพนทองของกัมพูชา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมจังหวัดจันทบุรี ตราด และสระแก้ว โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

^{๑๑} คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออก). (๒๕๖๒, กันยายน)

แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^{๑๒}

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคใต้ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาเขตอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา หาดใหญ่-สะเดา ที่ครบวงจรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและนิคมอุตสาหกรรมยาง (Rubber City) โดยการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมยางพารา การขยายผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การผลิต ผลิตภัณฑ์ ยางพารา ปลายน้ำที่มีมูลค่าสูง เช่น การใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานวิศวกรรมหรือใช้ในอุตสาหกรรม (แผ่นยางปูพื้น แผ่นปูคอกสัตว์ ยางรองหมอนรองรถไฟ ยางรองคอสพาน และผสมยางมะตอยสำหรับลาดถนนใหม่) และวัสดุเครื่องมือทางการแพทย์ (วัสดุจัดฟัน อุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนทางการแพทย์ และสายน้ำเกลือ) ตลอดจนส่งเสริมการผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางที่มีกรอบอกแบบที่ทันสมัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมของภาคและเป็นฐานเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ที่ยั่งยืน พัฒนาระบบตลาดยางพารา (ตลาดท้องถิ่น ตลาดกลางยางพารา และตลาดซื้อขายล่วงหน้า) ให้มีความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้เป็นตลาดอ้างอิงที่น่าเชื่อถือของผู้ซื้อ-ขายยางของประเทศและตลาดโลก

๒. พัฒนาเขตอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลแบบครบวงจร ในจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมใหม่ของภาคและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับน้ำมันปาล์ม รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลในตลาดต่างประเทศ และพัฒนาความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานกลาง คุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันของอาเซียน และกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย) ในฐานะผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลกในการกำหนดมาตรฐานราคาน้ำมันปาล์ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดโลกและสร้างเสถียรภาพด้านราคา รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพด้านปาล์มน้ำมันและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง และการพัฒนาสู่โรงงานต้นแบบ

๓. พัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้กับยางพาราและปาล์มน้ำมัน รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อาทิ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น การประชาสัมพันธ์และทำการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายยางพาราได้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา

๑. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค เช่น ข้าว (ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมกระดังงา ข้าวเล็บนก) ไม้ผล (กล้วยหอมทอง มะพร้าว ทุเรียน มังคุด ส้มโอ) กาแฟ (กาแฟโรบัสตา) พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ (โคขุนศรีวิชัย) เพื่อให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานส่งออก อาทิ เวชสำอาง ยาสมุนไพร เป็นต้น โดยการส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย

^{๑๒} คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคใต้). (๒๕๖๒, กันยายน)

แผนพัฒนาภาคใต้ด้านการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)

และสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงการปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ พัฒนาระบบขนถ่ายสินค้า และห้องเย็นเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต การต่อยอดการพัฒนาการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์ เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยว การทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิต การดำเนินการรวบรวมผลผลิต คัดแยก บรรจุ และประกอบธุรกิจออนไลน์ ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะ และเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market)

๒. ยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่ง และการทำอุตสาหกรรมประมงทะเลที่ได้มาตรฐานสากล โดยส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสุขอนามัยและเป็นไปตามกฎกติกาสากล การส่งเสริมการจัดระเบียบเรือประมงเข้าสู่ระบบการควบคุมได้อย่างถูกต้อง มีมาตรการควบคุมและเฝ้าระวังการประมง (IUU) ที่มีประสิทธิภาพขึ้นไปจนถึงการพัฒนากระบวนการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ของสินค้าประมง รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่หลากหลายในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และชุมพร

๓. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองและความมั่นคงทางด้านรายได้ให้กับเกษตรกรรายย่อย สามารถใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะการทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์ผสมผสานร่วมกับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล หรือในพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมการปลูกพืชพันธุ์ดี (ไม้ผล และพืชผัก รวมทั้งพืชเศรษฐกิจอื่น) ที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยสนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน และยกระดับคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การเพิ่มช่องทางการตลาดโดยการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพดินและแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการทำเกษตร

๔. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร/สถาบันเกษตรกร และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร เพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่กับส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง พัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ Start up และการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล สามารถสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์และแข่งขันในตลาดโลกได้

๕. สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ระบบและตามอัธยาศัย ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษาที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาค เพื่อเสริมสร้างรายได้และเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนชุมชนให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคม

**ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน**

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน ป่าชายเลน การปลูกไม้เศรษฐกิจ การรักษาระบบนิเวศทางทะเล อนุรักษ์ฟื้นฟูสัตว์น้ำบริเวณป่าชายเลน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้เทคโนโลยีและรูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่ และการจัดระเบียบและกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อลดผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสมและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำระบบการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำที่ทันสมัย จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก อาทิ พัทลุง และนครศรีธรรมราช รวมทั้งจัดหาน้ำเพื่อชุมชนชนบทและน้ำเพื่อการบริโภคอุปโภค และการเกษตรที่เพียงพอ ตลอดจนพัฒนาระบบสำรองและกักเก็บน้ำ และระบบส่งน้ำดิบ โดยการพัฒนาระบบโครงข่ายท่อส่งน้ำ ระบบจำหน่ายน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำให้เพียงพอเพื่อสนับสนุนปริมาณความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นในเขตเมือง เพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรม และบริการ และลดผลกระทบจากปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยส่งเสริมการใช้พลังงานจากธรรมชาติ อาทิ ลม แสงแดด ชีวมวล (จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร) และส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสาขาพลังงาน โดยใช้รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ประหยัดพลังงานให้กับผู้ประกอบการ การให้ความรู้กับประชาชนในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. บริหารจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม การให้ความรู้การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนทุกวัยทั้งในและนอกระบบการศึกษา รณรงค์การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปริมาณการเกิดของเสีย ส่งเสริมและเข้มงวดการดำเนินมาตรการ ๓ R (Reduce Reuse Recycle) ทั้งในระดับท้องถิ่นและชุมชน ส่งเสริมระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลายทางอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ระบบฝังกลบที่ถูกหลักวิชาการ การแปลงขยะเป็นพลังงาน เป็นต้น สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนท้องถิ่นและชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยมาตรการจูงใจ ทั้งมาตรการทางภาษีและมาตรการสนับสนุนงบประมาณ

แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕^๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน

๑ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการปลูก การบำรุงรักษา พัฒนayangสายพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่และลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ข้าว และไม้ผล

๑.๒ พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร พัฒนาตลาดกลางสินค้าเกษตร โดยเฉพาะยางพารา ปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงราคาและศูนย์กลางการซื้อขายในพื้นที่ โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สามารถเชื่อมโยงแหล่งซื้อขายทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าทั้งระบบ Online และ Offline

๑.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยปรับระบบการผลิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และเกษตรปลอดภัย โดยการปลูกพืชที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด และการทำปุ๋ยสัตว์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคา รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ในการวางแผนการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ

๒. ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อการส่งออกและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส โดยพัฒนาเพื่อยกระดับศูนย์วิจัยและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นศูนย์กระจายพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการฟาร์มรวมทั้งกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมีสุขอนามัยที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกฎและกติกาสากล ตลอดจนการพัฒนาระบบตลาด รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่หลากหลายและได้มาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาดและเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญให้กับภาคใต้ได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อตลาดเฉพาะ (Niche Market)

^๓ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ชายแดน ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕.

๓. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ ในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส โดยการวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์ที่มีพันธุกรรมดีและกระจายสัตว์พันธุ์ดีไปยังเกษตรกร การส่งเสริมและขยายการเลี้ยงไก่เบตง โคเนื้อ และแพะ ให้เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ สนับสนุนโรงฆ่าแหละที่ได้มาตรฐาน ถูกหลักสุขอนามัย และส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม อาทิ นมแพะพาสเจอร์ไรส์ ไอศกรีม และเครื่องสำอาง รวมทั้งสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม ให้เป็นวัตถุดิบสำหรับแปรรูปที่ได้มาตรฐานฮาลาล

๔. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และการส่งเสริมการทำธุรกิจการเกษตรแบบครบวงจร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบคลัสเตอร์ และบริหารจัดการร่วมกันในรูปเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ สนับสนุนสร้างและพัฒนาองค์กรสถาบันเกษตรกรและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคตและเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ เกษตรแม่นยำ เพื่อลดความเสียหายจากภัยพิบัติและความเสียหายกรณีเกิดโรคระบาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดและมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งความรู้ และแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งพัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ Startup และการพัฒนาความเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

๕. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฐานชีวภาพและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตภาคการเกษตร โดยการส่งเสริมการนำผลการวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปและการเก็บรักษา อาทิ การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพในการผลิตภาคเกษตร การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปสินค้าเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อรักษาคุณภาพสินค้า รวมทั้งการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่หลากหลาย

๖. ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Brand) ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่น และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมในการผลิตบรรจุภัณฑ์ การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้า เพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างตราสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ อาทิ ไก่เบตง และปลากุเลา รองรับการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เป็นต้น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และส่งออกไปยังตลาดโลก

๗. พัฒนาพื้นที่อำเภอหนองจิกต่อเนื่องอำเภอเมืองปัตตานี ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ปาล์มน้ำมัน ยางพารา มะพร้าว และการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และอุตสาหกรรมแปรรูปประมงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหนองจิก

และนิคมอุตสาหกรรมบานา ส่งเสริมการทำประมงและการแปรรูปที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการให้มาลงทุนในพื้นที่ โดยการให้สิทธิพิเศษ มาตรการทางการเงินและการคลัง

๘. พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำลุ่มน้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำในลุ่มน้ำหลัก และพัฒนาระบบโครงข่ายน้ำของภาค (ลุ่มน้ำปตธานี แม่น้ำสายบุรี และลุ่มน้ำบางนรา) พัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพระบบกักเก็บน้ำ และระบบกระจายน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย รวมทั้งจัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีความสะอาดและเหมาะสมสำหรับการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำเพื่อกระจายประโยชน์ที่เป็นธรรมกับทุกภาคส่วน

๙. สนับสนุนการปรับปรุงท่าเทียบเรือปตธานีให้มีมาตรฐาน สามารถรองรับการขนส่งสินค้า Feeder ไปยังท่าเรือของมาเลเซียและอินโดนีเซียได้ ปรับปรุงร่องน้ำเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่สำหรับท่าเรือปตธานี และท่าเรือจังหวัดนครราชสีมา การก่อสร้างคันกันคลื่น พัฒนาระบบการให้บริการด้านการขนส่งทางเรือและระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐาน และส่งเสริมการใช้ท่าเรือในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการบริหารจัดการท่าเรือแบบมีส่วนร่วมจากชุมชนโดยรอบในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการเดินทางเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งมีการเติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑๐. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิตและบริการในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และพัฒนาสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรการเกษตร และทรัพยากรชีวภาพ รวมทั้งการจัดการทรัพยากรให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งโดยใช้เทคโนโลยีและรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการจัดระเบียบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อลดผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสมและระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑๐ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๑๐.๑ ยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และภาคพาณิชย์กรรม เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล จึงเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออก ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของจังหวัดด้านการพัฒนาเมือง อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนายังคงส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานในทุกภาคส่วน ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

- ๑) วิสัยทัศน์ “เมืองอุตสาหกรรมสะอาด ปลอดภัย น่าอยู่”
ภายใต้ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาพื้นที่ (Area Vision)
“เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสมดุลกับการพัฒนาเมือง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมั่นคงปลอดภัย”

- ๒) แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมให้มีศักยภาพ เพื่อแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยยกระดับรายได้และการจัดการด้านการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสาธารณสุขโลกให้เพียงพอเท่าเทียมและทั่วถึง
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมระบบ Logistics คู่ประชาคมอาเซียน โดยพัฒนาการบริหารจัดการ และปรับปรุงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า การบริการและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักและประทับใจของนักท่องเที่ยว
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยพัฒนาระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคง

๒.๑๐.๒ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการมีจังหวัดนครปฐมเป็นเจ้าภาพหลักในการประสานและขับเคลื่อนการจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนงาน/โครงการ กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

- ๑) วิสัยทัศน์ เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน บริการธุรกิจและการพาณิชย์ การผลิตอุตสาหกรรมระดับประเทศ ศูนย์กลางโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพ (Medical Hub) แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย การศึกษาระดับมาตรฐานสากล ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่การเป็นเมืองน่าอยู่
- ๒) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มความสามารถในการผลิตและศักยภาพของคนทำงาน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์อย่างเป็นระบบ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเมืองและชุมชน ยกระดับคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยของประชาชน สู่การเป็นสังคมเมืองน่าอยู่รองรับการเติบโตของกรุงเทพมหานคร
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาและเหนืออ่าวไทย มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖๒๗,๕๕๗ ไร่ ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๒๙ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตลาดกระบัง และพระโขนง) ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร
- ทิศใต้ติดต่อกับอ่าวไทย (พื้นที่ชายฝั่งทะเล) ระยะทาง ๔๗.๒๐ กิโลเมตร
- ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะทาง ๔๒.๖๐ กิโลเมตร
- ทิศตะวันตกติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตบางขุนเทียน) ระยะทาง ๓๔.๒๐ กิโลเมตร

๓) สภาพพื้นที่

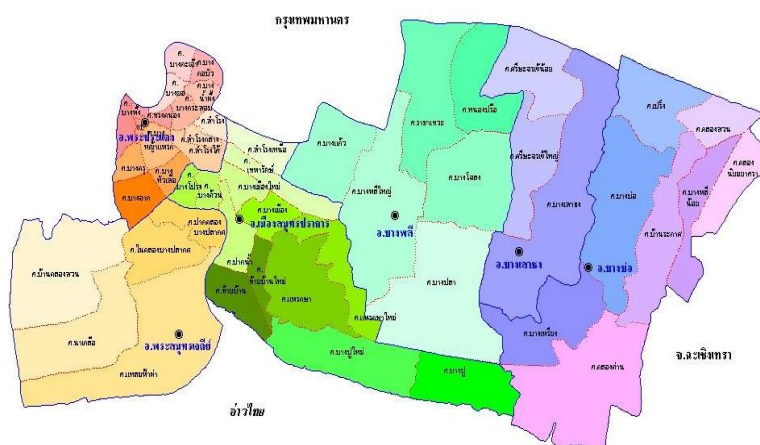
ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลาง แยกพื้นที่ออกเป็นด้านตะวันตก และด้านตะวันออก และมีลำคลองมากมาย ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป สามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ

๑. บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง ซึ่งที่ราบลุ่มทั้งหมด ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปตามสภาพซึ่งเกิดจากภาวะเศรษฐกิจโดยเฉพาะการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม และการขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้มีพื้นที่เกษตรกรรมลดลงมาก

๒. บริเวณตอนใต้ใกล้ชายฝั่งทะเล เป็นพื้นที่น้ำทะเลท่วมถึง และพื้นดินจะเค็มจัดในฤดูแล้ง ลักษณะทางกายภาพของดินเป็นเลนเหลวลุ่มลึก เหมาะแก่การทำปาล์ม ป่าชายเลน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๓. บริเวณที่ราบกว้างใหญ่ทางตอนเหนือ และทางตะวันออก ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่ติดต่อกันตลอด มีคลองชลประทาน และประตูน้ำชลประทานหลายแห่ง สำหรับกักกั้นน้ำเค็มและระบายน้ำจืด ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เช่น การทำนา และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ภาพแผนที่จังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรปราการ

๔) ลักษณะดิน

จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มชุดดิน (หน่วยที่ดิน) ดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๒ เป็นกลุ่มชุดดินเหนียว ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มที่เป็นน้ำกร่อย อยู่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เมื่อดินแห้งจะแตกกระแหงเป็นร่องลึก โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง และมีรอยอุกในดิน สีดินส่วนใหญ่จะเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมเล็กน้อย ดินเป็นกรดจัด ค่าพีเอช (pH) ๔.๕ - ๕.๐ พบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ หรือชั้นดินกรดกำมะถันที่เป็นกรดรุนแรง ลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร ทับถมอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ดินเป็นกรดรุนแรงมาก ค่าพีเอช (pH) ต่ำกว่า ๔.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องปลูกไม้ยืนต้นและไม่ผลบางชนิด นอกฤดูทำนา บางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ เช่น พืชตระกูลถั่วต่างๆ บางแห่งถูกปล่อยทิ้งร้าง

ปัญหาหลักในการใช้ประโยชน์ดิน ได้แก่ ดินเป็นกรดรุนแรง ทำให้ผลผลิตต่ำ จำเป็นต้องใส่วัสดุปุ๋ยเพื่อลดความเป็นกรดลง

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓ เป็นกลุ่มชุดดินเหนียว ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มที่เป็นน้ำกร่อย อยู่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เมื่อดินแห้งจะแตกกระแหงเป็นร่องลึก โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง และมีรอยอุกในดิน ดินบนมีสีดำส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีแดงปะปน หรือพบผลึกยิปซัม ดินเป็นกลางถึงต่ำปานกลาง ค่าพีเอช (pH) ๗.๐ - ๘.๕ ทับถมอยู่บนตะกอนทะเลสีเขียวมะกอก ที่ความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน และพบเปลือกหอยปน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน หรือถ้าหากอยู่ในบริเวณที่มีอิทธิพลของน้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบปัญหาดินเค็มบ้าง

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๘ เป็นกลุ่มชุดดินที่ถูกยกร่อง มีลักษณะของดินตอนบนทับถมเป็นชั้นๆ จากการขุดดินในร่องขึ้นมาจากบนคันดิน เพื่อใช้ปลูกพืชและไม้ให้น้ำท่วมถึง ส่วนใหญ่พบบริเวณที่ราบลุ่มที่มีน้ำท่วมสูงหรือที่ลุ่มใกล้ทะเล การระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นกลุ่มดินเหนียว การระบายน้ำดีปานกลาง ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ เกษตรกรได้ทำการขุดยกร่องเพื่อทำการปลูกพืชผลต่างๆ มาเป็นเวลานาน ทำให้สภาพผิวดินเดิมเปลี่ยนแปลงไปมาก มีการปรับปรุงดินอยู่เสมอ ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช (pH) ๖.๐ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ดินในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการปรับปรุงบำรุงดินเป็นอย่างดี จึงถือว่าไม่มีปัญหาแต่ประการใดในเรื่องคุณภาพของดิน ยกเว้นดินตามชายทะเลบางแห่ง ซึ่งยกร่องใหม่ อาจมีปัญหาเรื่องความเค็ม รวมถึงดินบริเวณที่ลุ่มในกลุ่มอื่นๆ ที่เริ่มพัฒนาพื้นที่โดยการยกร่องและทำคันดิน อาจจะมีการปรับปรุงบำรุงดินไม่ดีพอ

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๑๒ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินเลนเค็ม ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนทะเล บริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงและบริเวณชะวากทะเล ดินลึกมากการระบายน้ำไม่ดี มีน้ำทะเลแช่ขังเป็นดินเลนละเอียด เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง พบเศษซากพืชปะปนจำนวนมาก ดินบนมีสีดำปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินเลนสีเทาปนเขียว ดินเป็นกลางถึงต่ำปานกลาง มีค่าพีเอช (pH) ๗.๐ - ๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลน มีทั้งที่เป็นป่าเสื่อมโทรมและป่าสมบูรณ์ บางแห่งเปลี่ยนสภาพมาเป็นบ่อเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งหรือทำนาเกลือ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินเลนไม่มีโครงสร้าง และเป็นดินเค็ม มีน้ำทะเลท่วมถึง จึงไม่เหมาะที่จะใช้ปลูกพืช อนุรักษ์หรือฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๑๓ เป็นกลุ่มชุดดินเลนเค็มที่มีกรดกำมะถันแฝง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนทะเล บริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงและบริเวณชะวากทะเล ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี มีน้ำทะเลแช่ขัง เป็นดินเลนและ เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว บนทรายแป้ง ดินบนมีสีดำปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินเลนสีเทาแก่หรือสีเทาปนเขียว พบเศษซากพืชปะปนเป็นจำนวนมาก เป็นดินที่มีสารประกอบกำมะถันปะปนอยู่มาก ในสภาวะปกติที่ดินมีน้ำแช่แข็ง ดินจะเป็นกลางหรือเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช (pH) ๗.๐ - ๘.๕ เมื่อระบายน้ำออกไปหรือชุดดินล่างขึ้นมาถมตอนบน สารประกอบกำมะถันจะแปรสภาพปลดปล่อยกรดกำมะถันออกมา ทำให้ดินเป็นกรดจัดมากหรือกรดรุนแรง ค่าพีเอช (pH) ต่ำกว่า ๔.๕

พื้นที่ส่วนใหญ่ของดินนี้ เป็นพื้นที่ป่าชายเลน แต่ปัจจุบันมีพื้นที่จำนวนมาก ที่ตัดแปลงมาใช้ทำนาเกลือ เลี้ยงปลา หรือทำนาเกลือ การทำนาเกลือหรือเลี้ยงปลา ถ้าไม่มีการจัดการที่เหมาะสม ผลผลิตมักลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเกิดกรดและเกิดสารพิษบางอย่าง เช่น ก๊าซไข่เน่า เป็นต้น

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดสมุทรปราการมีอากาศแบบชายทะเล เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนอยู่ติดกับอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลของลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศเย็นสบายตลอดปี ไม่ร้อนจัดและไม่หนาวเย็นจนเกินไป ฤดูร้อนเริ่มเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ฤดูฝนเริ่มเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๓	๑,๗๕๘.๑๐
๒๕๕๔	๑,๙๙๓.๕๐
๒๕๕๕	๑,๑๓๙.๗๐
๒๕๕๖	๑,๗๒๖.๐๐
๒๕๕๗	๑,๒๑๕.๘๐
๒๕๕๘	๑,๖๔๘.๓๐
๒๕๕๙	๒,๐๘๒.๗๐
๒๕๖๐	๑,๖๔๗.๒๐
๒๕๖๑	๑,๕๒๔.๒๐
๒๕๖๒	๙๖๒.๖๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ ณ ๘ มกราคม ๒๕๖๓

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒

ปี	อุณหภูมิ (c)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๓	๓๘.๕๐	๑๙.๑๐	๒๙.๕๕	๙๓.๐๐	๒๔.๐๐	๖๖.๐๘
๒๕๕๔	๓๖.๗๐	๑๘.๐๐	๒๘.๕๓	๙๓.๐๐	๓๓.๐๐	๖๖.๒๕
๒๕๕๕	๓๘.๔๐	๒๐.๗๐	๒๙.๕๙	๙๕.๐๐	๓๓.๐๐	๖๗.๕
๒๕๕๖	๓๕.๒๐	๑๖.๙๐	๒๘.๔๐	๘๒.๐๐	๒๓.๐๐	๕๕.๘๐
๒๕๕๗	๓๔.๙๐	๒๔.๕๐	๒๘.๔๐	๙๗.๐๐	๒๘.๐๐	๗๗.๒๐
๒๕๕๘	๓๙.๙๐	๑๗.๓๐	๒๘.๘๙	๙๘.๐๐	๓๐.๐๐	๗๕.๕๔
๒๕๕๙	๓๕.๘๐	๑๖.๐๐	๒๘.๙๖	๙๗.๐๐	๓๖.๐๐	๗๕.๗๓
๒๕๖๐	๓๖.๐๐	๑๖.๖๐	๒๘.๗๕	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๗๕.๔๒
๒๕๖๑	๓๖.๐๐	๑๘.๙๐	๒๘.๗๕	๙๙.๐๐	๔๐.๐๐	๗๖.๖๘
๒๕๖๒	๓๖.๕๐	๑๘.๔๐	๒๙.๑๓	๙๙.๐๐	๓๐.๐๐	๗๔.๓๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ ณ ๘ มกราคม ๒๕๖๓

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและบางปะกง (ตามการแบ่งลุ่มน้ำหลักของประเทศไทยโดยคณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ) มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านจังหวัด โดยไหลผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ระยะทางรวมกันประมาณ ๓๐ กิโลเมตร คลองธรรมชาติและคลองชลประทาน รวม ๕๔๘ คลอง ความยาวคลองรวมทั้งสิ้น ๑,๕๕๓ กิโลเมตร ประกอบด้วย คลองธรรมชาติฝั่งตะวันออก จำนวน ๓๔๘ คลอง ความยาวรวม ๑,๑๖๘ กิโลเมตร มีความจุรวมประมาณ ๑๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และคลองธรรมชาติฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๒๐๐ คลอง ความยาวรวม ๓๘๕ กิโลเมตร มีความจุคลองรวม ประมาณ ๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลักแล้ว ยังมีคลองระบายน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคลองธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน ๑๔ คลอง ได้แก่ คลองหัวเกลือ คลองบางกระเทียม คลองสนามพลี คลองตันไทร คลองบางน้ำจืด คลองบางแก้วใหญ่ คลองบางปลาร้า คลองบางเหี้ยน้อย คลองบางกระบือ คลองอ้อมบางปลา คลองบางขวางใหญ่ คลองกระแซงเตย คลองหม้อข้าวหม้อแกง และคลองบางคา

คลองชลประทานที่ได้มีการขุดขึ้นเพื่อระบายน้ำที่สำคัญมีจำนวน ๑๓ คลอง ได้แก่ คลองบางปลา คลองสำโรง คลองเจริญราษฎร์ คลองบางเสาธง คลองพระยาเพชร คลองหนองงูเห่า คลองบางโหนด คลองบางนางเพ็ง คลองพระองค์ไชยานุชิต คลองกัลยา คลองด่าน คลองชายทะเล และคลองศิริชะจรเข้

ที่มา : โครงการชลประทานสมุทรปราการ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสมุทรปราการ ๑๑.๒๑ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๑ ของพื้นที่ทั้งหมด มีสภาพเป็นป่าชายเลนตามสภาพพื้นที่ชายฝั่งที่น้ำทะเลท่วมถึง และบางส่วนขึ้นอยู่บนที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งสภาพพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าวตามกฎหมายป่าไม้ ไม่ปรากฏว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และไม่ได้จัดอยู่ในประเภทป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเขตการปกครองเป็น ๖ อำเภอ ๕๐ ตำบล ๓๙๙ หมู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๒๒ แห่ง (๑ เทศบาลนคร ๗ เทศบาลเมือง และ ๑๑๔ เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๖ แห่ง

ตารางที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน						
				ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
เมืองสมุทรปราการ	๑๙๐.๕๕	๑๘.๙๘	-	๑๓	๙๕	๑	๑	๓	๖	๒
บางบ่อ	๒๔๕.๐๑	๒๔.๔๐	๓๘	๘	๗๔	-	-	-	๔	๖
บางพลี	๒๔๓.๘๙	๒๔.๒๙	๑๗	๖	๘๓	-	-	๑	๑	๕
พระประแดง	๗๓.๓๗	๗.๓๑	๑๒	๑๕	๖๗	-	-	๓	-	๖
พระสมุทรเจดีย์	๑๒๐.๓๘	๑๑.๙๙	๒๑	๕	๔๒	-	-	-	๒	๔
บางเสาธง	๑๓๐.๘๙	๑๓.๐๓	๓๒	๓	๓๘	-	-	-	๑	๓
รวม	๑,๐๐๔.๐๙	๑๐๐.๐๐	๑๒๐	๕๐	๓๙๙	๑	๑	๗	๑๔	๒๖

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๔ จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม ประชากร	จำนวนครัวเรือน
เมืองสมุทรปราการ	๒๕๘,๖๗๒	๒๘๖,๑๖๗	๕๔๔,๘๓๙	๒๖๘,๑๘๔
บางบ่อ	๕๔,๗๖๑	๕๗,๔๙๐	๑๑๒,๒๕๑	๔๘,๓๐๐
บางพลี	๑๒๗,๒๔๐	๑๔๒,๔๗๐	๒๖๙,๗๑๐	๑๖๓,๗๐๒
พระประแดง	๙๓,๔๓๕	๑๐๐,๑๔๕	๑๙๓,๕๘๐	๘๘,๕๐๒
พระสมุทรเจดีย์	๗๐,๑๓๑	๗๔,๖๒๕	๑๔๔,๗๕๖	๖๕,๘๙๘
บางเสาธง	๓๘,๕๓๕	๔๑,๒๐๔	๗๙,๗๓๙	๕๙,๓๔๐
รวม	๖๔๒,๗๗๔	๗๐๒,๑๐๑	๑,๓๔๔,๘๗๕	๖๙๓,๙๒๖

ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน ประจำปี ๒๕๖๒ <http://stat.dopa.go.th>

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลจึงมีลักษณะทางการพัฒนาที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานครโดยตรง ในลักษณะการกระจายตัวออกจากชุมชนดั้งเดิมในพื้นที่ชั้นในไปสู่พื้นที่ชานเมืองและอาณาเขตรอบนอก พื้นที่เกษตรกรรม ถูกพัฒนาเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของธุรกิจการค้าโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ เชื่อมโยงกับกรุงเทพฯ จนกลายเป็นเขตเศรษฐกิจเดียวกัน โครงสร้างบริการพื้นฐานของภาครัฐและเอกชนได้รับการพัฒนาจนได้มาตรฐานในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ ทั้งด้านระบบสาธารณสุขที่ภาค ที่อยู่อาศัย โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถาบันเพื่อการวิจัยและพัฒนาโรงพยาบาล ตลอดจนข้อมูลข่าวสารหลากหลายประเภทที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานที่สำคัญของจังหวัดและของประเทศ อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล และการประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ฯลฯ ภาคเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การทำประมง

จากสภาวะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การพัฒนาหลายด้านเป็นการพัฒนาแบบก้าวกระโดดส่งผลกระทบต่อสภาพของสังคมหลายด้านโดยเฉพาะวิถีชีวิตดั้งเดิม ที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเจริญของวัตถุ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางเสาธง ซึ่งมีประชากรหลายหลากชาติพันธุ์ เริ่มตั้งแต่ชาวไทย กลุ่มชาวมอญดั้งเดิม ชาวจีน และชาวไทยภาคอีสาน ชาวไทยภาคใต้ และชาวต่างชาติที่เข้ามาค้าแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมที่สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของชาวมอญ ซึ่งมอญเป็นกลุ่มเชื้อชาติที่มีวัฒนธรรมเด่นด้านพิธีกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ภาษา วรรณกรรม การแต่งกาย อาหาร อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ ซึ่งยังคงถือปฏิบัติสืบทอดเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน นับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่มีคุณค่า เป็นเอกลักษณ์เด่นของจังหวัดสมุทรปราการ ในส่วนของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังคงมีอยู่ และมีการปฏิบัติยังไม่เป็นที่รู้จัก หรือกำลังจะสูญหายไป ดังเช่น อัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านที่ถือว่าเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น คือ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วงที่สูญหายไปแล้วจากชุมชน แต่มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปโดยนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ

จังหวัดสมุทรปราการ ยังมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังคงมีการสืบทอดอยู่ในอำเภอต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีสถานที่ทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

อำเภอเมืองสมุทรปราการ ได้แก่ งานแห่เจ้าพ่อท้าวและพิธีลอยกระทงศาลเจ้า ประเพณีแห่ผ้าห่มองค์พระสมุทรเจดีย์ การละเล่นหมากรุกคนของชุมชนคลองตาเจี้ย

อำเภอพระประแดง มีคนไทยเชื้อสายมอญอาศัยอยู่มาก โดยเฉพาะที่อพยพมาจากจังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ชาวมอญในไทยส่วนใหญ่พูดภาษามอญได้ แต่อ่านเขียนภาษามอญไม่ได้ ในอำเภอพระประแดงมีการเปิดโรงเรียนสอนภาษามอญขึ้น ประกอบกับอำเภอพระประแดงมีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชาวไทยเชื้อสายมอญ และชาวไทยพุทธ ได้แก่ ภาษามอญ การแต่งกายชาวไทยเชื้อสายมอญ อาหารคาว - หวานของชาวไทยเชื้อสายมอญ วรรณกรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์ ประเพณีการหุงข้าวแช่ (เป็งชงกราน) ประเพณีกวนกอละแม (กวันฮะกอ) การละเล่นสะบ้าทอย สะบ้าบ่อน การเล่นทะเล่ - มอญ ประเพณีแห่หนก - แห่ปลาพระประแดง ประเพณีแห่หงส์งตะขาบ ประเพณีสงน้ำพระ รับประทานผู้ใหญ่ ประเพณีสารทเดือนสาม ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการเกิด งานบุญบวชนาคแบบชาวมอญ ประเพณีแต่งงาน (จีเรียงเจี๊ยะ) ประเพณีงานศพ เผาศพ แยกศพแบบมอญ ประเพณีรำเจ้าพ่อของหมู่บ้านเว่กะราว ประเพณีเติมน้ำมันตะเกียง พิธีรำผีของชาวมอญพระประแดง ประเพณีไหว้ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง เป็นต้น

อำเภอบางพลี ก็เป็นอำเภอหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณีหลากหลายที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีรับบัว ประเพณีการตักบาตรพระร้อยทางเรือ ประเพณีตักบาตรดอกไม้ และสถานที่ทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ตลาดโบราณ ๑๐๐ ปี บางพลี

อำเภอบางบ่อ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีแห่หลวงพ่อบาน และสถานที่ทางวัฒนธรรมเก่าแก่น่าสนใจ ดังนี้ วัดมงคลโคธาวาส วัดโคธาราม วัดค้อลาด วัดเป็ริงราษฎร์บำรุง

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ได้แก่ งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์ งานแห่หลวงพ่อดำ ประเพณีก่อพระเจดีย์ทราย และผ้าห่มพระปรางค์เอนวัดสาขลา วัดสาขลา ตลาดโบราณวัดสาขลา งานแห่เจ้าพ่อปากอ่าว

อำเภอบางเสาธง ได้แก่ งานแห่ผ้าห่มองค์หลวงพ่อเขียว วัดหัวคู้ ประเพณีทอดกฐินทางเรือ

แนวทางการพัฒนาการดำรงรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ และที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ชาวมอญ ชาวจีนจังหวัดสมุทรปราการนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนเอง โดยการลดการพึ่งพาจากภายนอก ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด โดยอยู่บน

พื้นฐานของวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงามที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน ควรใช้อัตลักษณ์ของชุมชนต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน ได้แก่ จัดทำแหล่งเรียนรู้ชุมชน จัดทำรายวิชา "อัตลักษณ์ของเรา" จัดทำประวัติศาสตร์ชุมชน และควรมีการนำประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนที่แฝงไปด้วยบรรยากาศของความเก่าแก่และความเป็นโบราณอย่างแท้จริง หรืออาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านสังคม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน อันจะทำให้ชาวชุมชนได้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้จักรากเหง้าของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของชุมชน จนนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนร่วมกันมากขึ้น และมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ มีความหวงแหนในชุมชนของตนเอง ทั้งหมดนี้ เป็นการต่อยอดเพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีศักยภาพ และสามารถพึ่งตนเองได้ต่อไปบนพื้นฐานความสงบสุขของชุมชน

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

๑) การคมนาคมทางบก จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ นอกจากนี้ยังมีทางหลวงพิเศษสายมอเตอร์เวย์และทางด่วนเชื่อมต่อสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ (ถนนกาญจนาภิเษก) ทางพิเศษบูรพาวิถี ถนนวงแหวนอุตสาหกรรม ถนนทางหลวงชนบทรวมทั้งที่ถ่ายโอนในโครงการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว นอกจากนี้ยังมีการสร้างสะพานแขวนข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๒ แห่ง คือ สะพานกาญจนาภิเษก และสะพานภูมิพล ๑ และ ๒ ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการมีถนนสายหลัก ๑๗ สาย และถนนสายรอง ๑๓ สาย

๒) การคมนาคมทางอากาศ จังหวัดสมุทรปราการ มีท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Suwanabhumi International Airport) ตั้งอยู่ถนนบางนา - ตราด ประมาณกิโลเมตรที่ ๑๕ ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี ห่างจากใจกลางกรุงเทพมหานคร ๒๕ กิโลเมตร เปิดใช้งานเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๙ นับเป็นท่าอากาศยานที่มีพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ขนาดใหญ่ที่สุด เนื้อที่ (๘,๐๐๐ เอเคอร์) มีศักยภาพในระยะแรกรองรับผู้โดยสารได้ ๔๕ ล้านคนต่อปี รองรับเที่ยวบินได้ ๗๖ เที่ยวบินต่อชั่วโมง รองรับการขนส่งสินค้าได้ ๓ ล้านตันต่อปี เป็นอาคารเดี่ยวขนาดใหญ่ให้บริการผู้โดยสารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในอาคารเดียวกัน มีเนื้อที่ใช้สอย ประมาณ ๕๖๓,๐๐๐ ตารางเมตร

๓) การคมนาคมทางน้ำ สำหรับท่าเรือในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นท่าเทียบเรือที่ขนส่งสินค้าหลายประเภท เช่น สินค้าเกษตร, สินค้าเคมี อุปกรณ์เครื่องจักรกล, อุตสาหกรรมจอดเรือเพื่อซ่อมแซมหรือต่อเรือสินค้า, ตู้คอนเทนเนอร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือที่มีขนาดไม่เกิน ๕๐๐ ตันกรอส มีจำนวน ๑๙ ท่าเรือ และท่าเทียบเรือที่มีขนาดเกินกว่า ๕๐๐ ตันกรอส มีจำนวน ๕๓ ท่าเรือ

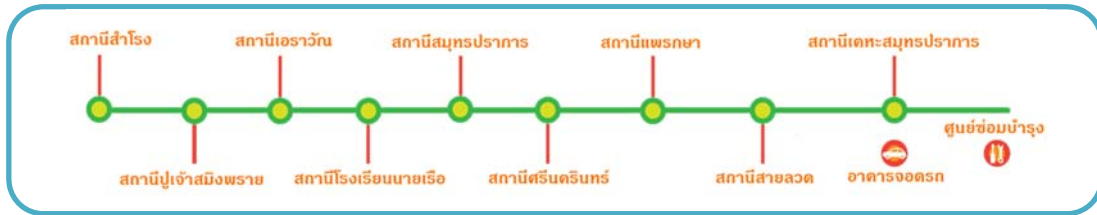
๔) การคมนาคมระบบราง

- โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีเขียว ช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ได้มีมติเห็นชอบให้รฟม. ดำเนินการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีเขียว ช่วงหมอชิต - สะพานใหม่ และช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ รวมเป็นระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตร โดยแนวเส้นทางโครงการระบบขนส่งกรุงเทพมหานคร ช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ มีโครงสร้างรถไฟฟ้ามหานครระดับตลอดเส้นทาง ระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร เป็นระบบรถไฟฟ้ามหานครขนาดใหญ่ (Heavy Rail Transit System) แนวเส้นทางเริ่มต้นต่อเนื่องจากแนวเส้นทางของโครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (BTS) ส่วนต่อขยายสายสุขุมวิท ตอนที่ ๑ ช่วงอ่อนนุช - แบริ่ง บริเวณซอยสุขุมวิท ๑๐๗ (แบริ่ง) ไปตามแนวเกาะกลางของถนนสุขุมวิท ผ่านคลองสำโรง ผ่านแยกเทพารักษ์ แยกปู่เจ้าสมิงพราย เมื่อถึงบริเวณจุดตัดกับโครงการถนนวงแหวนรอบนอกด้านใต้แนวจะเบี่ยงจากเกาะกลางไปทางทิศตะวันตกของถนนสุขุมวิท เพื่อข้ามทางต่างระดับสุขุมวิท จากนั้นจึงเบี่ยงกลับมาอยู่ในแนวเกาะกลางถนนสุขุมวิท ผ่านแยกศาลากลาง แยกการไฟฟ้า

แยกแพรงษา แยกสายลวด จนถึงจุดสิ้นสุดโครงการบริเวณหน้าสถานีไฟฟ้าย่อยบางปิ้ง โดยแนวเส้นทางจะเบี่ยงออกทางด้านทิศตะวันตก และลดระดับเพื่อเข้าสู่ศูนย์ซ่อมบำรุง

สถานีรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ ประกอบด้วยสถานีทั้งหมด ๙ สถานี ได้แก่ สถานีสำโรง สถานีปู่เจ้าสมิงพราย สถานีเราวัณ สถานีโรงเรียนนายเรือ สถานีสมุทรปราการ สถานีศรีนครินทร์ สถานีแพรงษา สถานีสายลวด และสถานีเคหะสมุทรปราการ โดยบางสถานีจะเชื่อมต่อกับระบบขนส่งมวลชนสายอื่นๆ เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังมีบันไดเลื่อน ลิฟต์ ห้องน้ำ ป้ายประชาสัมพันธ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อผู้พิการอีกด้วย

ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ (วงแหวนกาญจนาภิเษก)

โครงสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ มีระยะทางทั้งสิ้น ๒๓.๖ กิโลเมตร เป็นโครงสร้างทางวิ่งใต้ดิน ๑๒.๖ กิโลเมตร และโครงสร้างทางยกระดับ ๑๑ กิโลเมตร และมีสถานีทั้งสิ้น ๑๗ สถานี เป็นสถานีใต้ดิน ๑๐ สถานี และสถานียกระดับ ๗ สถานี

แนวเส้นทางโครงสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ เริ่มจากจุดเชื่อมต่อโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่ - บางซื่อ ที่บริเวณสถานีเตาปูน โดยเปลี่ยนเป็นเส้นทางใต้ดินแล้วเบี่ยงเข้าสู่ถนนสามเสน ผ่านรัฐสภาแห่งใหม่ (โรงเรียนโยธินบูรณะเดิม) โรงเรียนราชินีบน กรมชลประทาน โรงพยาบาลวชิรพยาบาล หอสมุดแห่งชาติ คลองบางลำพู เลี้ยวซ้ายเข้าถนนพระสุเมรุ ผ่านวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร แยกผ่านฟ้า เข้าสู่ถนนมหาไชย ผ่านวัดราชินีตศารามวรวิหาร เข้าสู่ถนนจักรเพชร ลอดใต้แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานพระปกเกล้า เข้าสู่ถนนประชาธิปไตย ผ่านสี่แยกบ้านแขก ลอดใต้วงเวียนใหญ่ เข้าสู่ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ลอดแยกมไหสวรรย์ จากนั้นเปลี่ยนเส้นทางยกระดับผ่านแยกถนนจอมทองเข้าสู่ถนนสุขสวัสดิ์ ผ่านแยกถนนประชาอุทิศข้ามทางด่วนเฉลิมมหานคร เข้าสู่ราษฎร์บูรณะข้ามคลองแจรงร้อน ผ่านสามแยกพระประแดง และสิ้นสุดเส้นทางบริเวณครุฑ โดยมีการก่อสร้างโครงการและทดสอบระบบ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ซึ่งคาดว่าจะเปิดบริการในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว – สำโรง

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว – สำโรง เป็นระบบขนส่งมวลชนประเภทรถไฟฟ้ารางเดี่ยว (Straddle Monorail) มีลักษณะเป็นโครงสร้างยกระดับตลอดแนวเส้นทาง มีระยะทางทั้งสิ้น ๓๐.๔ กิโลเมตร รวม ๒๓ สถานี มีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสายสีน้ำเงินที่สถานีรัชดา (สถานีลาดพร้าวของสายสีน้ำเงิน) กับระบบขนส่งมวลชน ๔ สาย คือ สายสีเทาของกรุงเทพ สายสีส้มบริเวณทางแยกท่าเสา รถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยาน (Airport Rail Link) บริเวณทางแยกต่างระดับพระราม ๙ และสายสีเขียว ช่วงแบริ่ง – สมุทรปราการ ที่สถานีสำโรง

โดยแนวเส้นทางโครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว – สำโรง เริ่มต้นที่จุดเชื่อมต่อกับระบบรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินระยะแรก) ที่แยกรัชดา – ลาดพร้าวไปตามแนวถนนลาดพร้าว โดยเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเทาของกรุงเทพมหานครที่แยกฉลองรัช และยกระดับข้ามทางด่วน ฉลองรัชจนถึงทางแยกบางกะปิ จากนั้นแนวเส้นทางจะเลี้ยวขวาไปทางทิศใต้ตามถนนศรีนครินทร์ เชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้มที่ทางแยกท่าเสา ต่อจากนั้นแนวเส้นทางจะยกระดับข้ามทางแยกต่างระดับพระราม ๙ โดยเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Airport Rail Link) และผ่านแยกพัฒนาการ แยกศรีนุช แยกศรีอุดมสุข แยกศรีเอี่ยม จนถึงแยกศรีเทพา จากนั้นแนวเส้นทางจะเลี้ยวขวาอีกครั้งไปทางทิศตะวันตก ตามแนวถนนเทพารักษ์ ผ่านจุดเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวช่วงแบริ่ง – สมุทรปราการ ที่สถานีสำโรง และสิ้นสุดแนวเส้นทางบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย รวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ ๓๐.๔ กิโลเมตร ประกอบด้วย สถานีทั้งหมด ๒๓ แห่ง โรงจอดรถศูนย์ซ่อมบำรุง ๑ แห่ง อาคาร และลานจอดแล้วจร ๑ แห่ง บริเวณพื้นที่ทางแยกต่างระดับศรีเอี่ยม

ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

๑.๔.๒ การใช้ไฟฟ้า

- การให้บริการการไฟฟ้า

จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง มีการบริการไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ โดยแบ่งเขตความรับผิดชอบการให้บริการไฟฟ้าเป็น ๔ เขต ได้แก่

- (๑) การไฟฟ้านครหลวง เขตสมุทรปราการ
- (๒) การไฟฟ้านครหลวง เขตบางพลี
- (๓) การไฟฟ้านครหลวง เขตประเวศ
- (๔) การไฟฟ้านครหลวง เขตราชบุรีรณะ

- สถิติการใช้ไฟฟ้า

สำหรับการให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า มีจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น ๙๒๖,๓๑๗ ราย ใช้กระแสไฟฟ้ารวม ๑๗๐,๖๓๕ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยใช้ในที่อยู่อาศัยจำนวน ๓,๑๙๘.๗๐ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม จำนวน ๑๓,๖๑๐.๓ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง และอื่นๆ จำนวน ๒๕๘.๖๐ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รายละเอียดดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง จำแนกตามประเภทผู้ใช้ จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

ประเภทผู้ใช้	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	๔๔๓,๒๒๔	๔๖๑,๕๑๗	๘๙๑,๒๖๗	๙๒๖,๓๑๗
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	๙,๕๘๒,๔๗๓,๒๕๑	๑๐,๐๐๕,๙๖๐,๗๔๙	๑๖,๗๕๘,๐๔๓,๙๘๒	๑๗๐,๖๓๕,๐๐๐,๐๐๐
บ้านอยู่อาศัย	๑,๓๕๔,๖๐๐,๒๙๑	๑,๔๔๕,๓๕๒,๐๖๐	๗๗๐,๑๕๖	๓,๑๙๘,๗๐๐,๐๐๐
กิจการขนาดเล็ก	๘๖๗,๕๘๖,๑๕๑	๙๐๗,๐๗๑,๒๓๙	๑๐๔,๙๙๕	
กิจการขนาดกลาง	๑,๗๙๐,๖๓๐,๑๓๐	๑,๖๓๕,๑๕๕,๑๕๕	๗,๙๕๐	๑๓,๖๑๐,๓๐๐,๐๐๐
กิจการขนาดใหญ่	๕,๓๔๑,๕๘๙,๑๓๘	๕,๗๖๙,๙๗๔,๘๐๑	๑,๐๓๗	
อื่นๆ*	๒๒๘,๐๖๗,๕๔๑	๒๔๘,๔๐๗,๔๙๔	๗,๑๒๙	๒๕๘,๖๐๐,๐๐๐

ที่มา : การไฟฟ้านครหลวง

หมายเหตุ : *ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทกิจการเฉพาะอย่าง องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร สูดน้ำเพื่อการเกษตร ไฟฟ้าชั่วคราว และไฟฟรี รวบรวมโดย สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๓ การใช้ประปา

จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง โดยสำนักงานการประปานครหลวงสมุทรปราการได้รายงานข้อมูลในภาพรวมปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น ๒,๙๐๔,๐๕๙ ราย และมีปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ ๓๓๖,๖๑๕,๔๒๐ ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำสูงสุดในอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี และอำเภอพระประแดง ตามลำดับ ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ สถิติการประปา เป็นรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๒

พื้นที่	ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ (ลบ.ม.) Water sales (Cu.M.)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) Consumers (Persons)
จังหวัดสมุทรปราการ	๓๓๖,๖๑๕,๔๒๐	๒,๙๐๔,๐๕๙
เมืองสมุทรปราการ	๖๓,๓๒๙,๓๔๐	๑,๑๓๙,๑๔๕
บางบ่อ	๒๙,๔๐๒,๙๘๘	๒๑๔,๕๒๐
บางพลี	๖,๕๘๕,๘๘๘	๗๑๘,๒๘๕
พระประแดง	๑๔,๙๐๙,๕๖๘	๓๓๒,๗๘๐
พระสมุทรเจดีย์	๒๐๓,๓๓๗,๕๐๔	๓๐๘,๑๐๓
บางเสาธง	๑๙,๐๕๐,๑๓๒	๑๙๑,๒๒๖

ที่มา : สำนักงานประปา สาขาสมุทรปราการ

รวบรวมโดย : สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๔ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

- มีด่าน ศุลกากร ประเภท ด้านตรวจเรือเข้า - ออก
ที่ตั้ง สำนักงานด้านตรวจศุลกากรสมุทรปราการ
 ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ถนนสุขุมวิท
 ต. ปากน้ำ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ
ประเภท ท่าอากาศยาน
ที่ตั้ง ๑) สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
 ๙๙๙ ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ
ที่ตั้ง ๒) สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
 ๙๙๙ ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ
- มีด่าน ตรวจพืช - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
 - มีที่ตั้งด่านกักกันพืช ไม่มี มี
ที่ตั้ง ด้านตรวจพืช ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
 อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ
- มีด่าน ตรวจประมง - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
 - มีที่ตั้งด่านกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี
ที่ตั้ง ด้านตรวจสัตว์น้ำ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
 อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ
- มีด่าน ตรวจปศุสัตว์ - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
 - มีที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี
ที่ตั้ง ด้านกักกันสัตว์สุวรรณภูมิ
 อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

ที่มา : สำนักงานด้านตรวจศุลกากรจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP : Gross Provincial Product) จังหวัดสมุทรปราการมีฐานเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ อุปกรณ์เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์โลหะ เคมีภัณฑ์ พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารแปรรูป รวมทั้งการขนส่งสินค้าและบริการ จากข้อมูล GPP พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดสมุทรปราการมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด GPP : (Gross Provincial Product) จำนวน ๗๙๖,๑๓๗ ล้านบาท สูงเป็นอันดับ ๔ ของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร ระยอง และชลบุรี โดยมีอัตราการขยายตัวจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ ๘.๒ (ณ ราคาคงที่) และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (GPP per capita) จำนวน ๓๖๖,๖๔๒ บาท สูงเป็นอันดับที่ ๙ ของประเทศ รองจากระยอง กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต และสมุทรสาคร ตามลำดับ

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๑ ณ ราคาประจำปี พบว่าสัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๔๑.๖ การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ร้อยละ ๒๑.๖ การขายส่งและขายปลีก ร้อยละ ๑๕.๗ และการเงินและประกันภัย ร้อยละ ๓.๔

สำหรับการผลิตภาคการเกษตรปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีเท่ากับ ๔,๓๘๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๔,๒๓๘ ล้านบาทในปีที่ผ่านมาเท่ากับ ๑๔๘ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕ ตารางที่ ๗ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เรียงตามมูลค่า GPP สูงสุด ๑๐ อันดับแรก

ลำดับที่	จังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	กรุงเทพมหานคร	๕,๓๘๖,๘๐๓
๒	ระยอง	๑,๐๔๕,๖๙๗
๓	ชลบุรี	๑,๐๓๐,๙๔๙
๔	สมุทรปราการ	๗๙๖,๑๓๗
๕	พระนครศรีอยุธยา	๔๑๒,๗๐๑
๖	สมุทรสาคร	๔๐๖,๒๔๕
๗	ปทุมธานี	๔๐๓,๗๙๗
๘	ฉะเชิงเทรา	๓๘๖,๖๐๒
๙	นครปฐม	๓๔๙,๐๖๖
๑๐	นนทบุรี	๓๒๕,๒๒๕

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๘ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อคน ปี ๒๕๖๑ (GPP per capita) สูงสุด ๑๐ อันดับแรก

ลำดับที่	จังหวัด	GPP per capita
๑	ระยอง	๑,๐๖๗,๔๔๙
๒	กรุงเทพมหานคร	๖๐๔,๔๒๑
๓	ชลบุรี	๕๖๖,๘๐๑
๔	ปราจีนบุรี	๕๑๓,๗๘๙
๕	ฉะเชิงเทรา	๔๖๙,๕๓๙
๖	พระนครศรีอยุธยา	๔๕๔,๙๕๓
๗	ภูเก็ต	๔๐๓,๕๓๔
๘	สมุทรสาคร	๓๘๙,๘๑๘
๙	สมุทรปราการ	๓๖๖,๖๔๒
๑๐	สระบุรี	๓๒๔,๘๒๐

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๕.๒ ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมของจังหวัดสมุทรปราการ (GPP)

ตารางที่ ๙ แสดงผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๕๘	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๕๙	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๖๐	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๖๑
ภาคเกษตร	๒,๒๖๗	๒,๙๙๒	๔,๒๓๘	๔,๓๘๖
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๒,๒๖๗	๒,๙๙๒	๔,๒๓๘	๔,๓๘๖
ภาคนอกเกษตร	๖๘๔,๔๗๖	๗๐๐,๐๙๕	๗๒๔,๖๗๔	๗๙๑,๗๕๐
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๘	๘	๗	๗
การผลิต	๓๐๖,๒๕๑	๒๙๑,๘๗๗	๒๘๗,๑๓๕	๓๓๑,๐๘๕
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๑๓,๖๐๗	๑๕,๙๗๒	๑๖,๐๒๘	๑๖,๑๓๓
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๒,๒๑๙	๒,๕๓๗	๒,๖๙๖	๒,๗๑๘
การก่อสร้าง	๙,๒๑๔	๑๐,๔๐๙	๙,๖๓๑	๑๑,๑๓๘
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์	๙๑,๙๒๑	๙๗,๕๗๖	๑๐๘,๓๗๗	๑๒๔,๗๖๕
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑๔๗,๘๖๘	๑๖๓,๔๕๘	๑๗๔,๗๘๐	๑๗๑,๘๘๓
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๘,๔๗๓	๙,๐๒๑	๑๐,๗๘๔	๑๒,๑๓๕
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๕,๓๕๐	๔,๕๔๗	๕,๙๓๓	๕,๗๑๕
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒๒,๙๗๔	๒๕,๕๖๕	๒๖,๖๓๘	๒๗,๒๒๑
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑๒,๗๑๙	๑๔,๓๓๖	๑๕,๐๘๙	๑๗,๔๑๘
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๕,๒๓๗	๕,๖๔๗	๖,๒๔๐	๖,๖๓๘
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๒๓,๕๐๘	๒๒,๖๒๔	๒๒,๘๐๗	๒๓,๙๑๔
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๑๐,๘๙๔	๑๐,๐๔๐	๑๐,๗๒๔	๑๒,๐๔๔
การศึกษา	๔,๐๘๗	๔,๑๐๔	๔,๒๔๗	๔,๐๖๔
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๘,๓๘๗	๘,๗๖๖	๙,๒๕๗	๙,๘๕๖
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๕๕๒	๖๒๘	๘๔๗	๑,๐๑๔
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๑๑,๒๑๕	๑๒,๙๘๐	๑๓,๔๔๔	๑๔,๐๐๔
ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัด	๖๘๖,๗๔๓	๗๐๓,๐๘๗	๗๒๘,๙๑๒	๗๙๖,๑๓๗
ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	๓๔๐,๖๔๒	๓๓๘,๘๑๙	๓๔๑,๙๕๐	๓๖๖,๖๔๒
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒,๐๑๖	๒,๐๗๕	๒,๑๓๒	๒,๑๗๑

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสมุทรปราการ

จากตัวเลขผลผลิตภัณฑัวมวลรวมจังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ จำแนกตามสาขาการผลิต พบว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา ขึ้นอยู่กับภาคการผลิตเป็นหลัก โดยผลผลิตภัณฑัวมวลรวมในภาคการผลิตมีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี ๒๕๖๑ (ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมเท่ากับ ๓๓๑,๐๘๕ ล้านบาท) มีมูลค่ามากกว่า ปี ๒๕๕๘ (ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมเท่ากับ ๓๐๖,๒๕๑ ล้านบาท) จำนวน ๒๔,๘๓๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๗.๕๐ อันดับสองคือการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ภาคการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับภาคเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี ๒๕๖๑ มีมูลค่า ๔,๓๘๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ ซึ่งมีมูลค่า ๒,๒๖๗ ล้านบาท จำนวน ๒,๑๑๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๑

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคการเกษตร

จากจำนวนครั้วเรือนประชากรทั้งหมดในจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น ๖๙๓,๙๒๖ ครั้วเรือน มีจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรม จำนวน ๑๐,๐๕๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๕ โดยอำเภอบางบ่อมีครั้วเรือนมากที่สุด ๓,๒๔๔ ครั้วเรือน รองลงมา คือ อำเภอบางเสาธง ๑,๙๓๙ ครั้วเรือน อำเภอบางพลี ๑,๖๑๖ ครั้วเรือน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๑,๔๑๑ ครั้วเรือน อำเภอพระประแดง ๑,๐๙๔ ครั้วเรือน และอำเภอมืองสมุทรปราการ

มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรน้อยที่สุด ๗๕๓ ครัวเรือน สำหรับจำนวนแรงงานภาคเกษตร เนื่องจากในปัจจุบันสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในวัยทำงานนิยมออกมารับจ้างในบริษัทเอกชน หรือประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จะเหลือแต่เพียงแรงงานที่สูงอายุ โดยมีแรงงานภาคการเกษตร เฉลี่ยครัวเรือนละ ๒ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครัวเรือนเกษตรกร/ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
เมืองสมุทรปราการ	๒๕๘,๖๗๒	๗๕๓	๐.๑๒	๑,๕๐๖
พระประแดง	๙๓,๔๓๕	๑,๐๙๔	๐.๑๗	๒,๑๘๘
บางพลี	๑๒๗,๒๔๐	๑,๖๑๖	๐.๒๕	๓,๒๓๒
บางบ่อ	๕๔,๗๖๑	๓,๒๔๔	๐.๕๐	๖,๔๘๘
พระสมุทรเจดีย์	๗๐,๑๓๑	๑,๔๑๑	๐.๒๒	๒,๘๒๒
บางเสาธง	๓๘๕,๓๓๕	๑,๙๓๙	๐.๓๐	๓,๘๗๘
รวม	๖๔๒,๗๗๔	๑๐,๐๕๗	๑.๕๖	๒๐,๑๑๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ทำการเกษตรลดลง เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และความเจริญด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับราคาที่ดินมีราคาสูง ทำให้เกษตรกรที่เคยเป็นเจ้าของที่ดิน เมื่อประสบปัญหาในการทำการเกษตรก็เริ่มทยอยขายที่ดินให้กับนายทุน จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๖๒๗,๕๕๖ ไร่ โดยใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๑๕๐,๐๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙๑ ของพื้นที่จังหวัด มีการใช้พื้นที่เพื่อทำนามากที่สุด จำนวน ๑๘,๓๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๒ ของพื้นที่จังหวัด รองลงมา คือ ประเภทไม้ผล/ไม้ยืนต้น จำนวน ๑๕,๕๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๙ และประเภทพืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก จำนวน ๔,๕๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๒ ตามลำดับ

สำหรับพื้นที่ทำการเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการรวม ๑๕๐,๐๔๙ ไร่ อำเภอบางบ่อมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด ๕๑,๐๓๖ ไร่ รองลงมา คือ อำเภอบางเสาธง ๓๒,๒๓๖ ไร่ อำเภอบางพลี ๒๖,๔๔๒ ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๒๔,๒๙๓ ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ๑๓,๘๓๖ ไร่ และอำเภอพระประแดง ๒,๒๐๖ ไร่ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร		
เมืองสมุทรปราการ	๑๑๙,๐๙๔	-	-	๒๔๓	๐.๐๔	๑	๐.๐๐	๑๓,๕๙๒	๒.๑๗	๑๓,๘๓๖	๒.๒๐
บางบ่อ	๑๕๓,๑๓๑	๑๔,๑๖๖	๒.๒๖	๕,๐๗๘	๐.๘๑	๒,๖๕๗	๐.๔๒	๒๙,๑๓๕	๔.๖๔	๕๑,๐๓๖	๘.๑๓
บางพลี	๑๕๒,๔๓๑	-	-	๒,๗๕๑	๐.๔๔	๔๒๗	๐.๐๗	๒๓,๒๖๔	๓.๗๑	๒๖,๔๔๒	๔.๒๑
พระประแดง	๕๕,๘๕๖	-	-	๑,๘๘๔	๐.๓๐	๑๗๙	๐.๐๓	๑๕๓	๐.๐๒	๒,๒๐๖	๐.๓๕
พระสมุทรเจดีย์	๗๕,๒๓๘	-	-	๒๖๕	๐.๐๔	๒	๐.๐๐	๒๔,๐๒๖	๓.๘๓	๒๔,๒๙๓	๓.๘๗
บางเสาธง	๘๗,๘๐๖	๔,๑๔๖	๐.๖๖	๕,๓๗๔	๐.๘๖	๑,๒๓๗	๐.๒๐	๒๑,๔๗๙	๓.๔๒	๓๒,๒๓๖	๕.๑๔
รวม	๖๒๗,๕๕๖	๑๘,๓๒๑	๒.๙๒	๑๕,๕๙๕	๒.๔๙	๔,๕๐๓	๐.๗๒	๑๑๑,๖๓๙	๑๗.๗๙	๑๕๐,๐๔๙	๒๓.๙๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่เขตจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งพื้นที่การรับผิดชอบออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๒.๓.๑. พื้นที่ในเขตชลประทาน ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออก ทั้งหมด ๔๓๖,๑๐๐ ไร่ ซึ่งประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด ๓๒๑,๑๐๐ ไร่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด ๑๑๕,๐๐๐ ไร่

๒.๓.๒. พื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นที่พื้นที่ซึ่งอยู่นอกเขตโครงการส่งและบำรุงรักษา มีพื้นที่ประมาณ ๑๙๑,๔๕๗.๕๐ ไร่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ฝั่งตะวันตก และพื้นที่บางส่วนอยู่ฝั่งตะวันออก ระหว่างแนวถนนสุขุมวิทกับแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย ในฝั่งตะวันตกนี้ ประชาชนอาศัยที่ดินประกอบอาชีพการเกษตร เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงปู เลี้ยงหอยแครง โดยอาศัยน้ำจากคลองธรรมชาติที่รับมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านเหนือของจังหวัด เช่น คลองบางมด คลองกระออม ฯลฯ โดยไหลผ่านเขตบางขุนเทียน และเขตราษฎร์บูรณะของกรุงเทพมหานคร แล้วระบายน้ำส่วนที่ไม่ต้องการลงทางใต้ผ่านลงคลองสรรพสามิต ซึ่งเป็นคลองน้ำเค็มไหลออกสู่ทะเลต่อไป

การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณทั้งสองฝั่งของแม่น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองธรรมชาติอยู่หลายสาย ซึ่งคลองสายต่างๆ จะเชื่อมโยงกับแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพพื้นที่มีแหล่งน้ำต้นตุน้ำที่ไหลมาจากทางตอนเหนือ รวมถึงในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร และการระบายน้ำออกสู่ทะเล ทำให้จังหวัดสมุทรปราการมีระบบบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งได้ ๔ ลักษณะตามสภาพพื้นที่ ดังนี้

๑. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา
๒. การระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูระบายน้ำคลองลาดโพธิ์
๓. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา
๔. พื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาตอนล่างฝั่งตะวันออก

๑. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน แต่มีพื้นที่ปิดล้อมที่เชื่อมต่อลงมากับเขตรราษฎร์บูรณะ เขตทุ่งครุของกรุงเทพฯ และบางขุนเทียน ได้แก่ พื้นที่ปิดล้อมบางกระเจ้า พื้นที่ปิดล้อมราษฎร์บูรณะ พื้นที่ปิดล้อมทุ่งครุ พื้นที่ปิดล้อมท่าเกวียน และพื้นที่ปิดล้อมธนบุรีแนวในมีคลองธรรมชาติสายสำคัญที่ใช้ในการระบายน้ำออกจากพื้นที่ ได้แก่ คลองขุนราชพินิจใจ คลองสรรพสามิต คลองกระออม มีอาคารระบายน้ำของกรมชลประทานที่ช่วยระบายน้ำออกจากพื้นที่ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- ๑.๑ ปตร. คลองลาดหลวง
- ๑.๒ ปตร. คลองสวน
- ๑.๓ ปตร. คลองกระออม
- ๑.๔ ปตร. ศรีษะจรเข้
- ๑.๕ ทรบ. ดอนตะวัน

เกณฑ์การบริหารจัดการอาคารระบายน้ำ

- ช่วงปกติ (ธันวาคม - พฤษภาคม) เปิดเดือนละ ๑ ครั้ง คือ ช่วงข้างแรม ๘ - ๑๐ ค่ำ รวม ๓ วัน
- ช่วงน้ำหลาก (มิถุนายน - พฤศจิกายน) เปิดเดือนละ ๒ ครั้ง คือ ช่วงข้างแรม ๘ - ๑๐ ค่ำ และข้างขึ้น ๘ - ๑๐ ค่ำ รวม ๖ วัน

การเปิด - ปิดอาคารระบายน้ำ เป็นไปตามข้อตกลงของประชาชนที่อยู่ระหว่างพื้นที่เหนือน้ำกับท้ายน้ำ ซึ่งมีอาชีพที่แตกต่างกัน สำหรับในกรณีฉุกเฉินมีฝนตกหนักในพื้นที่ อาจทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งท่วมพื้นที่ด้านเหนืออาคารระบายน้ำทั้ง ๕ แห่งเป็นครั้งคราวไป นอกจากนี้ยังมีประตูลอยน้ำที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนจากกรมโยธาธิการ (เดิม) อีกหลายแห่ง ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวพื้นที่ปิดล้อมปัจจุบันประตูลอยน้ำเหล่านี้ หลายแห่งมีสภาพชำรุดใช้งานไม่ได้ เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ทำให้การป้องกันและระบายน้ำในพื้นที่ขาดประสิทธิภาพ

๒. การระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูลอยน้ำคลองลาดโพธิ์ฯ

โครงการประตูลอยน้ำคลองลาดโพธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ช่วยร่นระยะทางในการระบายน้ำออกสู่ทะเลจาก ๑๘ กิโลเมตร เหลือเพียง ๖๐๐ เมตร ลดเวลาในการระบายน้ำจาก ๕ ชั่วโมง เหลือ ๑๐ นาที สามารถระบายน้ำได้วันละ ๑๕ - ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้ประสิทธิภาพการระบายน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓ - ๑๕ ส่งผลให้ระดับน้ำที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลดลง ๕ - ๑๕ เซนติเมตร สามารถช่วยลดผลกระทบต่อน้ำท่วมต่อพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์การบริหารจัดการประตูลอยน้ำคลองลาดโพธิ์ฯ

❖ ช่วงฤดูฝน (ระยณะน้ำเหนือหลาก)

- ในระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน จะเป็นช่วงระยณะน้ำหลากของแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านสถานีบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเกณฑ์ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็นต้นไป กรมชลประทานจะพิจารณาเปิดบานระบายน้ำของประตูลอยน้ำคลองลาดโพธิ์ เพื่อเร่งพร่องน้ำในลำน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างออกสู่ทะเล อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาในการรองรับปริมาณน้ำเหนือที่จะไหลลงมาสู่พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจะเปิดบานเฉพาะช่วงที่ระดับน้ำด้านเหนือน้ำ (ด้านในแม่น้ำ) สูงกว่าระดับน้ำด้านท้ายน้ำ (ด้านทะเล) เท่านั้น

- ควบคุมบานให้มีความเร็วของน้ำไหลผ่านช่องลัดในเกณฑ์ไม่เกิน ๑ เมตรต่อวินาที ซึ่งเป็นเกณฑ์ออกแบบที่ไม่ก่อให้เกิดการกัดเซาะ รวมถึงควบคุมปริมาณน้ำผ่านประตูลอยน้ำไม่เกิน ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาทีตามความจุที่ออกแบบไว้ และทำการตรวจสอบระดับน้ำด้านเหนือและท้ายประตูลอยน้ำเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาปรับค่าการเปิดและปิดบานระบายสำหรับควบคุมความเร็วและอัตราการไหลของน้ำไม่ให้เกินกว่าค่าที่กำหนดไว้

❖ ช่วงผ่านพ้นระยณะน้ำหลากและเข้าสู่ฤดูแล้ง

- ในช่วงผ่านพ้นระยณะน้ำหลาก เมื่อมีปริมาณน้ำไหลผ่านสถานีบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ซึ่งสภาพน้ำดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล กรมชลประทานจะพิจารณาปิดบานประตูลอยน้ำเพื่อชะลอน้ำไว้ในลำน้ำ สำหรับการใช้ในช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึง รวมถึงป้องกันมิให้น้ำเค็มรุกกล้าผ่านประตูลอยน้ำเข้าไปส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำในด้านต่างๆ จากแม่น้ำเจ้าพระยา

- จะเปิดประตูลอยน้ำช่วงระยะเวลาสั้นๆ เป็นครั้งคราว เพื่อการดูแลบำรุงรักษา รวมถึงการรักษาคุณภาพน้ำในช่องลัด โดยจะเปิดในช่วงน้ำลงเท่านั้น ซึ่งในช่วงที่เปิดบานจะมีการควบคุมความเร็วและอัตราการไหลผ่านช่องลัดเช่นเดียวกับช่วงระยณะน้ำหลาก

๓. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นพื้นที่ปิดล้อมชุมชนเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกรุงเทพฯ มีคลองระบายน้ำสายสำคัญหลักที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ คลองสำโรง ช่วงตั้งแต่ กม. ๐+๐๐๐ ถึง กม.๑๖+๕๐๐ คลองบางนางเกรง คลองบางปิ้ง คลองชายทะเล ฯลฯ มีอาคารป้องกันและระบายน้ำที่สำคัญที่อยู่ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยาและอ่าวไทย ได้แก่ สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองสำโรง สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองบางนางเกรง สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองมหาวงษ์ สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำหัวเกาะ และสถานีสูบน้ำตำหรุ

อาคารเหล่านี้ใช้ในการควบคุมดูแลของเทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมชลประทานเมื่อเกิดภาวะฝนตกหนักในพื้นที่ระดับน้ำในคลองสายต่างๆ สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเดือนร้อนให้กับประชาชนทุกหน่วยงาน จะมีการบูรณาการร่วมกันดำเนินการเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ผ่านอาคารเหล่านี้ให้เร็วที่สุด

๔. พื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาตอนล่างฝั่งตะวันออก

เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ตอนบน ผ่านระบบชลประทานระบายน้ำเข้ามาในพื้นที่บริเวณนี้ โดยมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำ มีคลองระบายน้ำสายสำคัญหลัก ๑๑ สาย เช่น คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต คลองบางโกลอง คลองบางเสาธง ฯลฯ มีสถานีสูบน้ำที่สำคัญอยู่ตามริมถนนสุขุมวิท จำนวน ๗ แห่ง เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูน้ำหลาก จะดำเนินการสูบน้ำเพื่อพร่องน้ำในคลองให้มีระดับต่ำเป็นการรองรับปริมาณน้ำที่จะไหลหลากลงมาที่ปริมาณฝนที่ตกในพื้นที่โดยที่ปริมาณน้ำทั้งหมดจะไหลมาลงที่คลองชายทะเลซึ่งใช้เป็นแก้มลิงก่อนที่จะถูกระบายผ่านสถานีสูบน้ำเหล่านี้ ออกสู่ทะเลอ่าวไทยต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีโครงการที่สำคัญที่จะมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายในพื้นที่บริเวณนี้ คือ โครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการระบายน้ำได้ถึง ๑๐๐ ลบ.ม./วินาที

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ข้อมูลด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒

จังหวัดสมุทรปราการมีการทำเกษตรกรรมลดลง เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและความเจริญด้านโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตามเกษตรกรรมบางส่วนก็ยังคงปลูกพืชที่เป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการผลิต ๒๕๖๒ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ๕ ลำดับ คือ ข้าว จำนวน ๑๗,๙๔๙ ไร่ มะม่วง จำนวน ๘,๑๙๘ ไร่ กลัวยน้ำว่า จำนวน ๒,๕๕๒ ไร่ มะพร้าวแ่ก่ จำนวน ๒,๕๑๐ ไร่ และมะพร้าวอ่อน จำนวน ๑,๕๗๒ ไร่ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๒ ตารางที่ ๑๒ การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดพืช	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
ข้าว	๙๑๗	๑๗,๙๔๙	๑๖,๐๔๒	๑๙,๓๖๓,๐๐๐	๑,๒๐๗.๐๒	๘.๕๓	๑๖๕,๑๖๖,๓๙๐
มะม่วง	๖,๐๒๐	๘,๑๙๘	๕,๗๗๘	๒,๔๗๕,๕๐๐	๔๒๘.๔๔	๕๑.๐๕	๑๒๖,๓๗๔,๒๗๕
กลัวยน้ำว่า	๑,๘๑๕	๒,๕๕๒	๒,๓๘๑	๙๗๖,๐๐๐	๔๐๙.๙๑	๑๘.๐๒	๑๗,๕๘๗,๕๒๐
กลัวยหอม	๓๙๑	๖๙๓	๕๖๙	๘๐๕,๐๐๐	๑,๔๑๔.๗๖	๒๖.๐๗	๒๐,๙๘๖,๓๕๐
กระเจต	๑๒๒	๖๔๕	๕๘๖	๙๗๙,๐๐๐	๑,๖๗๐.๖๕	๗.๘๖	๗,๖๙๔,๙๔๐
มะพร้าวอ่อน	๑,๔๐๓	๑,๕๗๒	๑,๑๔๕	๑,๐๙๓,๔๕๐	๙๕๔.๙๘	๒๒.๑๑	๒๔,๑๗๖,๑๗๙.๕๐
มะพร้าวแ่ก่	๑,๗๑๑	๒,๕๑๐	๑,๒๔๙	๑,๑๐๔,๐๐๐	๘๘๓.๙๑	๒๐.๘๓	๒๒,๙๙๖,๓๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๒ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒

ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการเป็นการเลี้ยงแบบรายย่อย ไม่ได้เลี้ยงเป็นฟาร์มขนาดใหญ่เชิงพาณิชย์ แต่มีการนำเข้าสัตว์จากแหล่งอื่นเข้ามาแปรรูปในโรงงานแปรรูปสัตว์หลายแห่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัด สำหรับผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ไก่ เป็ด แพะ-แกะ สุกร และโค ตามลำดับ โดยมูลค่าผลผลิตด้านปศุสัตว์สูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ โค แพะ-แกะ สุกร ไก่ และเป็ด ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	จำนวนผลผลิต (ตัว)	ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
โค	๑๒	๒๕๙	๔๗๐	๔๕,๐๐๐	๒๑,๑๕๐,๐๐๐
แพะ แกะ	๒๓	๙๒๐	๖,๒๓๐	๒,๘๐๐	๑๗,๔๔๔,๐๐๐
สุกร	๓	๒๔๖	๑,๐๘๐	๖,๕๐๐	๗,๐๒๐,๐๐๐
ไก่	๑,๘๕๓	๖๖,๐๔๗	๒๖,๔๐๐	๙๕	๒,๕๐๘,๐๐๐
เป็ด	๑๒๕	๘,๔๐๘	๘,๐๘๐	๒๓๐	๑,๘๕๘,๔๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๔.๓ ข้อมูลด้านประมงของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๒

๒.๔.๓.๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

จากสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมงน้ำจืดและประมงชายฝั่ง เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนติดชายฝั่งทะเล ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่องการกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลและสัตว์น้ำจืด) โดยวิเคราะห์จากปัจจัยการพัฒนาพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกอบด้วยความเหมาะสมของดิน แหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคมร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่ ๓ อำเภอ ๑๑ ตำบล ได้แก่ อำเภอบางบ่อ (ตำบลคลองด่าน) อำเภอพระสมุทรเจดีย์ (ตำบลนาเกลือ ในคลองบางปลากด บ้านคลองสวน แหลมฟ้าผ่า และปากคลองบางปลากด) อำเภอเมืองสมุทรปราการ (ตำบลท้ายบ้าน ท้ายบ้านใหม่ บางปู บางปูใหม่ ปากน้ำ) สำหรับพื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอยู่ในพื้นที่ทั้ง ๖ อำเภอ ๕๐ ตำบล

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ปลาจืดที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลานิล ปลาสลิด และปลาดุก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสามารถเพาะเลี้ยงได้ทุกอำเภอ สำหรับปลานิลมีเนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม ๒๓,๔๐๙.๐๑ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดอำเภอบางบ่อ ๑๐,๘๙๒.๑๙ ไร่ รองลงมาอำเภอบางเสาธง ๙,๖๒๔.๘๖ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๑,๘๙๙.๑๘ ไร่ ปลาสลิด มีเนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม ๘,๘๗๖.๕๓ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ ๖,๐๕๕.๘๒ ไร่ รองลงมาอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๒,๔๗๑.๖๙ ไร่ และอำเภอบางพลี ๓๔๙.๐๒ ไร่ การเลี้ยงปลาดุก มีเนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม ๑.๐๓.๙๒ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ ๘๑.๒๐ ไร่ รองลงมาอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๑๓.๐๐ ไร่ และอำเภอบางพลี ๘.๒๒ ไร่ ดังตารางที่ ๑๔

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางจะพบว่า เกษตรกรนิยมเพาะเลี้ยงปลานิลมากกว่าปลาสลิด เนื่องจากระยะเวลาการเลี้ยงปลาสลิดใช้เวลายาวนานประมาณ ๑๒ เดือน ซึ่งมากกว่าการเลี้ยงปลานิลใช้ระยะเวลาประมาณ ๘ เดือน จับขายได้ แต่ปัจจุบันเกษตรกรมีรูปแบบการเลี้ยงผสมผสานระหว่างการเลี้ยงปลานิลกับกุ้งขาว หรือปลาสลิดกับกุ้งขาว เนื่องจากกุ้งขาวมีระยะเวลาการเลี้ยงสั้นประมาณ ๒ - ๓ เดือน ซึ่งได้ขนาดที่จับขาย และสามารถถลุงหรือปล่อยกุ้งขาวเลี้ยงเพิ่มได้อีกถึง ๒ - ๓ ครั้งในรอบปี

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

อำเภอ	การเลี้ยงปลานิล		การเลี้ยงปลาสลิด		การเลี้ยงปลาดุก	
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
อ.เมืองสมุทรปราการ	๑๒๒	๑,๘๙๙.๑๘	๓๓๕	๒,๔๗๑.๖๙	๓	๑๓.๐๐
อ.บางบ่อ	๗๔๗	๑๐,๘๙๒.๑๙	๒๔๓	๖,๐๕๕.๘๒	๑๕	๘๑.๒๐
อ.บางพลี	๑๑๒	๑,๐๓๖.๒๖	๑๖	๓๔๙.๐๒	๕	๘.๒๒
อ.พระสมุทรเจดีย์	๒	๑๓.๐๐	-	-	-	-
อ.บางเสาธง	๔๘๗	๙,๖๒๔.๘๖	-	-	๒	๑.๕๐
รวม	๑,๘๗๓	๒๓,๔๐๙.๐๑	๓๙๔	๘,๘๗๖.๕๓	๒๕	๑.๐๓.๙๒

แหล่งที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

๒.๔.๓.๒ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

กุ้งทะเลเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่นิยมเลี้ยงบริเวณพื้นที่ที่ติดชายฝั่ง โดยเฉพาะกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เลี้ยงรวม ๒๐,๖๔๘.๑๒ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน ๒๐,๕๐๒.๙๕ ไร่ รองลงมา อำเภอบางบ่อ ๑๒๐.๐๐ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๒๕.๑๗ ไร่ สำหรับกุ้งขาวแวนาไมเกษตรกรนิยมเลี้ยง ร่วมกับปลาชนิดอื่นๆ มีพื้นที่เลี้ยงรวม ๓,๙๓๖,๖๒ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบางบ่อ ๒,๑๒๗.๔๒ ไร่ รองลงมาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๑,๖๒๐.๗๖ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๑๑๐.๐๐ ไร่ ดังตารางที่ ๑๕ ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๑

อำเภอ	ชนิดของกุ้ง			
	กุ้งขาวแวนาไม		กุ้งกุลาดำ	
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	๗	๑๑๐.๐๐	๑	๒๕.๑๗
บางบ่อ	๑๕๐	๒,๑๒๗.๔๒	๓	๑๒๐.๐๐
บางพลี	๕	๖๗.๔๒	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๘๒	๑,๖๒๐.๗๖	๑,๐๐๙	๒๐,๕๐๒.๙๕
บางเสาธง	๒	๑๐.๗๓	-	-
รวม	๒๔๖	๓,๙๓๖,๖๒	๑,๐๑๓	๒๐,๖๔๘.๑๒

แหล่งที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

นอกจากสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญดังกล่าวข้างต้นแล้ว เกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งชนิดอื่นๆ ที่ทำรายได้ให้กับจังหวัด ได้แก่ หอยแครง หอยแมลงภู่ ปูทะเล ปลากระพงขาว เป็นต้น การเพาะเลี้ยงหอยแครงมีพื้นที่เลี้ยงรวม ๕,๐๒๒.๐๙ ไร่ เลี้ยงมากที่อำเภอบางบ่อ ๓,๓๐๐.๒๘ ไร่ รองลงมาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๑,๑๕๕.๖๔ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๕๗๖.๑๗ ไร่ นอกจากนี้ยังนิยมเลี้ยงแมลงภู่มีพื้นที่เลี้ยงรวม ๑,๐๔๑.๒๕ ไร่ เลี้ยงมาที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๗๖๐.๐๐ ไร่ รองลงมาอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๒๗๕.๐๐ ไร่ และอำเภอบางบ่อ ๖.๒๕ ไร่ สำหรับการเพาะเลี้ยงปลาทะเลที่นิยมเพาะเลี้ยงมากที่สุดคือ ปลากระพงขาวมีพื้นที่เลี้ยงรวม ๑,๘๔๙.๓๑ ไร่ เลี้ยงมากที่อำเภอบางบ่อ ๑,๔๗๐.๔๒ ไร่ รองลงมาอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๒๙๒.๐๐ ไร่ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๘๖.๘๙ ไร่ ดังตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๒

อำเภอ	ชนิดหอยทะเล				ปลากระพงขาว	
	หอยแครง		หอยแมลงภู่			
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	๑๙	๕๗๖.๑๗	๖	๒๗๕.๐๐	๑๐	๒๙๒.๐๐
บางบ่อ	๑๐๑	๓,๓๐๐.๒๘	๑	๖.๒๕	๑๐๔	๑,๔๗๐.๔๒
บางพลี	-	-	-	-	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๓๗	๑,๑๕๕.๖๔	๓๓	๗๖๐.๐๐	๗	๘๖.๘๙
บางเสาธง	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๓๘	๕,๐๒๒.๐๙	๔๐	๑,๐๔๑.๒๕	๑๒๑	๑,๘๔๙.๓๑

แหล่งที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)
ด้านพืช		
มะม่วงน้ำดอกไม้คิ่งบางกะเจ้า	๖๕๘	๒๕๒,๖๒๕

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๒

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)
GAP ด้านพืช		
ข้าว	๑,๘๘๑.๗๕	๑,๔๑๕,๐๗๖
กล้วยน้ำว้า	๒๘.๗๕	๓๔,๕๐๐
กล้วยหอม	๑๐.๕๐	๑๓,๑๒๕
มะม่วง	๕๗๓.๕	๔๕๘,๘๕๖
มะพร้าว	๖๖.๖๓	๕๑,๑๐๑
มะนาว	๒๕.๘๐	๑,๑๖๕
GAP ด้านประมง		
ปลาเบญจพรรณ	๓๕๑	๑๗๕,๕๐๐
ปลานิล	๔,๓๔๑	๒,๖๐๔,๖๐๐
จระเข้ (ตัว)	๗๓.๓๐	๙๙,๑๒๔
กุ้งก้ามกราม	๑๗๖.๔๘	๔๔,๑๒๐
ปลาสลิด	๕๐๖.๕	๑๕๑,๙๕๐
ปลาตูกบึกก้อย	๓๕.๒๕	๓๕,๒๕๐
Safety Level ด้านประมง		
ปลาเบญจพรรณ	๖,๙๐๘.๒	๓,๔๕๔,๑๐๐

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๖ ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปั้นสิบพลาสติก	กลุ่มแปรรูปพลาสติก เทลินตาบางบ่อ	เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติก ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ	เพิ่มช่องทางการตลาด, ให้องค์ความรู้พัฒนา บรรจุภัณฑ์ เพิ่มคุณภาพสินค้า รวมทั้งจัดทำ แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
เปลือกไข่วิจิตรศิลป์	นายภูษิต กาญจนศิริปาน	ไซทาน, ไซนกระทา ซื้อจาก อำเภอบางบ่อ ไซนกระจอกเทศ ซื้อจากฟาร์ม ในจังหวัดราชบุรี และกาญจนบุรี	-
ผ้าคลุมไหล่เนกประสงค์	แพชั่นมัดย้อม colourful	ผ้า ซื้อจากโรงงานในจังหวัด/ สีย้อม ซื้อจากกรุงเทพมหานคร	สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธงสนับสนุนองค์ ความรู้จัดทำแผนธุรกิจ และช่องทางการตลาด
ยาสีฟันโคโคเมท	กลุ่มสมุนไพรภูตะวัน	น้ำมันมะพร้าวอแกนิก ซื้อจาก จังหวัดสมุทรสงคราม	เพิ่มช่องทางการตลาดโดยนำไปจำหน่ายในงาน มหกรรมสินค้าเกษตรปลอดภัย และของดีเมืองปากน้ำ

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เครื่องต้มชงสมุนไพร	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โพธิ์ทอง โปรดักท์	ชิง ชื่อจากจังหวัดเพชรบูรณ์ มะตูม ชื่อจากจังหวัดลำปาง และเชียงใหม่	เพิ่มช่องทางการตลาดโดยนำไปจำหน่ายในงาน มหกรรมสินค้าเกษตรปลอดภัยและของดีเมือง ปากน้ำ
ก้างพลาสติกครอบ	วิสาหกิจชุมชนแม่อำวนวย พลาสติกบางป่อ	ก้างพลาสติกซื้อจากอำเภอบางป่อ น้ำมัน ทอดภายในจังหวัด	เพิ่มช่องทางการตลาด, ให้องค์ความรู้พัฒนา บรรจุภัณฑ์เพิ่มคุณภาพสินค้า รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
สบู่สมุนไพรน้ำบุษย์สูตร แตงกวา	น้ำบุษย์	มะพร้าวจากอำเภอบางป่อ ข้าวจากโรงสีชุมชน บอระเพ็ดจากที่อื่น	-
น้ำปลาทูหวาน	วิสาหกิจชุมชนน้ำปลาทูหวาน ต้นหอมบางเสาธง	กุ้ง, กะปิ ชื่อจากตำบลคลองด่าน น้ำตาล ชื่อจากจังหวัดสมุทรสงคราม	สนับสนุนเครื่องจักรใช้สำหรับกวน (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ)
ลอดช่องสิงคโปร์	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรธนิดา ลอดช่องสิงคโปร์	แป้งมันสำปะหลังรูป, ใบเตย และมะพร้าว ชื่อในท้องถิ่น	สำนักงานเกษตรอำเภอพระประแดง ได้จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเมื่อปี ๒๕๔๙
ธัญพืชประคบพุดสุสุข	วิสาหกิจชุมชนหัตถศาสตร์ เพื่อสุขภาพ	ข้าวเหนียว เม็ดเต๋อย ถั่วเขียว ถั่วแดง ถั่ว เหลือง และถั่วดำ	สำนักงานเกษตรอำเภอพระประแดงให้ สมาชิกรวมกลุ่มและจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนให้

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๗ ข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๑												ปี ๒๕๖๒											
	ม	ก	มี	เม	พ	มิ	ก	ส	ก	ต	พ	ธ	ม	ก	มี	เม	พ	มิ	ก	ส	ก	ต	พ	ธ
พืชไร่																								
๑. ข้าวนาปี																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๒. ข้าวนาปรัง																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
พืชผัก																								
๓. ผักกะเฉด																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๔. ข้าว																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๕. ตะไคร้																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
ไม้ผล																								
๖. มะม่วง																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๗. กลัวยหอม																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๘. กลัวยน้ำร้ว																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
ไม้ยืนต้น																								
๙. มะพร้าวอ่อน																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								
๑๐. มะพร้าวแก่																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถสถาบันเกษตรกรในการให้บริการสมาชิก ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และการบริหารงานควบคู่กับการพัฒนาความเข้มแข็งสหกรณ์ภาคการเกษตร โดยการใช้แนวคิดและกระบวนการรวมกลุ่มของสถาบันเกษตรกรเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

จังหวัดสมุทรปราการ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๔ แห่ง สมาชิก ๖,๓๑๕ ราย สำหรับสถาบันเกษตรกร มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด จำนวน ๓๘๓ กลุ่ม สมาชิก ๔,๒๔๒ ราย รองลงมาเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓๓ กลุ่ม สมาชิก ๕๓๘ ราย และกลุ่มยุวเกษตรกร ๒๔ กลุ่ม สมาชิก ๔๖๔ ราย ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีสหกรณ์นอกภาคเกษตร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์บริการ สหกรณ์นิคม จำนวน ๑๕๙ แห่ง สมาชิก ๙๐,๙๙๕ ราย อีกด้วย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๙ และตารางที่ ๒๑

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๔	๖,๓๑๕
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๕๕	๙๐,๙๙๕
รวม	๑๖๓	๙๗,๓๑๐

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๒๒ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร ^๑		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^๒		กลุ่มยุวเกษตรกร ^๓		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ^๔	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมือง	-	-	๖	๗๐	๔	๖๐	๗๒	๖๓๐
บางป่อ	-	-	๒	๒๘	๕	๗๕	๗๑	๘๓๗
บางพลี	๑	๔๓	๘	๑๑๕	๗	๑๔๐	๑๐๖	๑,๑๖๙
พระประแดง	๑	๓๐	๔	๑๑๐	๓	๖๕	๖๐	๕๙๔
พระสมุทรเจดีย์	-	-	๘	๑๑๔	๓	๖๘	๓๖	๕๖๒
บางเสาธง	-	-	๕	๑๐๑	๒	๕๖	๓๘	๔๕๐
รวม	๒	๗๓	๓๓	๕๓๘	๒๔	๔๖๔	๓๘๓	๔,๒๔๒

^๑ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓

^{๒-๔}ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๓

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อาสาสมัครเกษตร เป็นเกษตรกรที่สมัครใจทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน จังหวัดสมุทรปราการมีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากที่สุด จำนวน ๒๙๔ ราย รองลงมาเป็นหมอดินอาสา จำนวน ๒๒๖ ราย และประมงอาสา จำนวน ๑๙๑ ราย ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร (ราย)										หมายเหตุ
	เกษตรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	
เมือง	-	-	๑๐	๓๓	๓๙	๔๘	๓๖	๒	-	๑	-
บางบ่อ	-	-	๑๕	๔๔	๓๑	๕๙	๗๑	๔	-	๑	-
บางพลี	-	-	๕	๓๔	๒๔	๓๔	๖๖	๓	-	๑	-
พระประแดง	-	-	๘	-	๓๓	๔๕	๕๑	๕	-	๑	-
พระสมุทรเจดีย์	-	-	๓	๕๐	๓๔	๓๐	๓๒	๔	-	๑	-
บางเสาธง	-	-	๗	๓๐	๗	๑๐	๓๘	๓	-	๑	-
รวม	-	-	๔๘	๑๙๑	๑๖๘	๒๒๖	๒๙๔	๒๑	-	๖	-

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัด ภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๗.๑ ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายประชาชนชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓ มีจำนวน ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอบางเสาธง

ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายประชาชนชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	ที่อยู่	ประธานศูนย์	ฐานการเรียนรู้
บางเสาธง	๑๐/๑ หมู่ ๘ ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรชัย แซ่จิว	เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart farmer, Young smart farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

๒.๘.๑ จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๕ จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	เกษตรกร	ประมง	ปศุสัตว์
เมืองสมุทรปราการ	๕๓	๓๑	๑๕
บางบ่อ	๒๖	๙๒	๑๑
บางพลี	๓๐	๒๐	๘
พระประแดง	๒๕	-	๑๙
พระสมุทรเจดีย์	๒๗	-	๑๔
บางเสาธง	๔๓	๕๗	๑๓
รวม	๒๐๔	๒๐๐	๘๐

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๒ จำนวนเกษตรกร Young Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๖ จำนวนเกษตรกร Young Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	เกษตร	ประมง	ปศุสัตว์
เมืองสมุทรปราการ	๕	-	-
บางบ่อ	๕	-	๒
บางพลี	๕	-	-
พระประแดง	๕	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๕	-	-
บางเสาธง	๕	-	-
รวม	๓๐	-	๒

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๓ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ

ประเภท	ในจังหวัด	กำลังการผลิต
โรงสีธัญญาพาณิชย์	๘๑ หมู่ ๔ ถนน อ่อนนุช-เทพารักษ์ ตำบลเปร็ง อำเภอบางบ่อ	๒๐๐ ตัน/๒๔ ชั่วโมง
โรงสีวิจิตรธัญญา	๒๒ ม ๑ ต. เปร็ง อ.บางบ่อ	๒๕๐ ตัน/๒๔ ชั่วโมง

ประเภท	นอกจังหวัด	กำลังการผลิต
โรงสีเจริญทรัพย์	อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา	-
โรงสี (คลอง ๑๘)	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๔ ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน

ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน

อำเภอ	ที่อยู่	ผู้ดูแล
บางบ่อ	หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองสวน	นายจินดา เกตุมา
	หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองนิมยตรา	นายอารมย์ โท
	หมู่ที่ ๗ ตำบลคลองสวน	นายเสนาะ แดงน้อย
บางเสาธง	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางเสาธง	นายวันชัย พรเจริญ
	หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบางเสาธง	นายนิวัต อินมร
	หมู่ที่ ๘ ตำบลศิระจรเข้ใหญ่	นายสุรชัย แซ่จิว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๕ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๙ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ที่อยู่	ประธานศูนย์	ฐานการเรียนรู้
เมืองสมุทรปราการ	๔๙๘ หมู่ ๓ ซอยเทศบาล ๑๑๙ ตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ	นายประหยัด จันดา	ประมง (การเลี้ยงปลานิล)
บางบ่อ	๓๑ หมู่ ๗ ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ	นายถนอม ยิ่งเจริญ	ข้าว
บางพลี	๓๗ หมู่ ๑๐ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	นายสมชาย อนุพันธ์	มะม่วง
พระประแดง	๓๙/๑ หมู่ ๖ ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	นายณรงค์ สำลีรัตน์	ไม้ดอกไม้ประดับ
พระสมุทรเจดีย์	๒๐๐ หมู่ ๑๓ ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรภิก ละเอียดดี	ประมง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำปลอดกัย)
บางเสาธง	๑๐/๑ หมู่ ๘ ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรชัย แซ่จิว	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

- ๑.๒.๖ กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรรชาดความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒.๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม
- ๑.๒.๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และการมีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๑ โอกาส (Opportunities :O)

- ๒.๑.๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Logistic ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๑.๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ
- ๒.๑.๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านการคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจการเกษตร
- ๒.๑.๔ นโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดนำการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online
- ๒.๑.๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น
- ๒.๑.๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic
- ๒.๑.๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๒ ภาวะคุกคาม (Threats : T)

- ๒.๒.๑ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสม ในการทำการเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง
- ๒.๒.๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ๒.๒.๓ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง นโยบายที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร
- ๒.๒.๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้น จากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒.๒.๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อประเทศคู่ค้า สร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า
- ๒.๒.๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ
- ๒.๒.๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ

ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑ มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน พื้นที่ชลประทานกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ</p> <p>๒ มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดินและความเหมาะสมในการทำการเกษตร</p> <p>๓ มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อยและสัตว์น้ำจืด</p> <p>๔ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากการคมนาคมมีความสะดวกในทุกมิติ โดยมีความหลากหลายและครอบคลุม แหล่งรวบรวมปัจจัยการผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่างๆ</p> <p>๕ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้าซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ปลาสด ปลานิล หอยแครง ผักกะเฉด ข้าว/ตะไคร้ มะม่วง กุ้งทะเล ปูทะเล ข้าว เปิดปากน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น และสินค้าเกษตรบางชนิดยังได้รับ GI อีกด้วย</p> <p>๖ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในส่วนของบริหารจัดการน้ำ เช่น ประชวรบายน้ำคลองลัดโพธิ์ และสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ทำให้ไม่เกิดปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>๗ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ด้านประมง</p> <p>๘ มีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ เช่น พื้นที่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง</p>	<p>๑ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำเสียจากชุมชน และน้ำเค็มรุกล้ำพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่การเกษตร</p> <p>๒ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดผู้สืบทอดอาชีพ และปรับเปลี่ยนการจัดการโดยใช้แรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานนอกฟาร์ม ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกลแรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในจังหวัด และแรงงานต่างด้าว</p> <p>๓ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า (มากกว่าร้อยละ ๘๐) เกษตรกรจึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงพื้นที่เพื่อขยายผลผลิตให้มากขึ้น</p> <p>๔ ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดไม่เป็นเอกภาพ และไม่ปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องการนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>๕ เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>๖ กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรขาดความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม</p> <p>๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และการมีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร</p>
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<p>๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางแห่งขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Logistic ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระยอง เศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ</p> <p>๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านการคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจเกษตร</p> <p>๔ นโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดนำการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online</p> <p>๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น</p> <p>๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic</p> <p>๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>	<p>๑ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง</p> <p>๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง นโยบายที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร</p> <p>๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดเมื่อประเทศคู่ค้าสร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า</p> <p>๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ</p> <p>๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ</p>

๓. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์
ตารางที่ ๓๑ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>๑ มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน พื้นที่ชลประทานกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ</p> <p>๒ มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดิน และความเหมาะสมในการทำการเกษตร</p> <p>๓ มีพื้นที่ติดต่อยังฝั่งทะเลซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อย และสัตว์น้ำจืด</p> <p>๔ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากการคมนาคมมีความสะดวกในทุกมิติ โดยมีความหลากหลายและครอบคลุม แหล่งรวบรวมปัจจัยการผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่างๆ</p> <p>๕ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้าซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ปลาสด ปลานิล หอยแครง ผักกะแต ข้าว/ตะไคร้ มะม่วง กุ้งทะเล ปูทะเล ข้าว เบ็ดปากน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น และสินค้าเกษตรบางชนิดยังได้รับ GI อีกด้วย</p> <p>๖ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้อยู่ในส่วนของบริหารจัดการน้ำ เช่น ประตูด่านน้ำคลองลาดโพธิ์ และสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ทำให้ไม่เกิดปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>๗ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ต้านปลอม</p> <p>๘ มีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ เช่น พื้นที่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง</p>	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>๑ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำเสียจากชุมชน และน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่การเกษตร</p> <p>๒ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตร หรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดผู้สืบทอดอาชีพ และปรับเปลี่ยนการจัดการใช้แรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานนอกพื้นที่ ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกล แรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในจังหวัด และแรงงานต่างด้าว</p> <p>๓ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า (มากกว่าร้อยละ ๘๐) เกษตรกรจึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงพื้นที่เพื่อขยายผลผลิตให้มากขึ้น</p> <p>๔ ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดไม่เป็นเอกภาพ และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องการนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>๕ เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>๖ กลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกรขาดความเข้มแข็งในการดำเนินงาน ในการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม</p> <p>๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และกรณีมีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร</p>
<p style="text-align: center;">O โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสัมพันธไมตรีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ</p> <p>๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านการคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจการเกษตร</p> <p>๔ นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดนำการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online</p> <p>๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น</p> <p>๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic</p> <p>๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p>S_๑O_๔ - ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่มีทักษะที่เหมาะสม ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามนโยบายการตลาดนำการผลิต</p> <p>S_๔O_๒ - สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่</p> <p>S_๗O_๔ - ส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรผลิตสินค้ามาตรฐานอินทรีย์ ทดแทนการใช้สารเคมีในการเกษตร</p> <p>S_๘O_๒ - พัฒนาธุรกิจการค้าสินค้าเกษตร และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่รู้จัก</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p>W_๑O_๔ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer</p> <p>W_๑O_๔ - ส่งเสริมให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร</p> <p>W_๔O_๔ - ส่งเสริมให้บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer</p> <p>W_๖O_๔ - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</p>
<p style="text-align: center;">T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <p>๑ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกล้ำเข้าไปในพื้นที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง</p> <p>๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓ ความไม่เสถียรภาพทางการเมือง นโยบายที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร</p> <p>๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๕ การบริหารจัดการด้านเกษตรกรรมยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อประเทศคู่ค้าสร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า</p> <p>๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ</p> <p>๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ</p>	<p style="text-align: center;">ST</p> <p>S_๑T_๔ - ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>S_๔T_๒ - ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>S_๔T_๑ - ส่งเสริมการผลิตสินค้าตามความเหมาะสมของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เช่น ปลาสด มะม่วงน้ำดอกไม้ เป็นต้น</p>	<p style="text-align: center;">WT</p> <p>W_๑T_๑ - ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>W_๔T_๑ - ปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

สินค้าเกษตรสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความพอเพียงอย่างยั่งยืน

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๒.๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- ๒.๒ พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- ๒.๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
- ๒.๔ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- ๓.๑ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็น Smart Farmer มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และมาตรฐาน สินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- ๓.๓ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ประโยชน์
- ๓.๔ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกัน รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer
๒. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐาน

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ Smart Farmer
๒. ร้อยละของสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer
๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

เป้าประสงค์

๑. ผลิตภัณฑ่มวลรวมด้านการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น
๒. ฟาร์ม โรงงาน และสถานประกอบการ ได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ่มวลรวมด้านการเกษตร
๒. ร้อยละของจำนวนฟาร์ม/โรงงาน/สถานประกอบการ ที่มายื่นขอรับรองมาตรฐาน ผ่านการรับรอง

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๒. ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพมาตรฐานสินค้า

<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ นวัตกรรม</p>	<p>การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ</p>
<p>เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด</p>	<p>เกษตรกรเข้าถึงและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่</p>
<p>กลยุทธ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ เป้าประสงค์</p>	<p>พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน</p>
<p>ตัวชี้วัด</p>	<p>๑. พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒. การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ ๑. ร้อยละของจำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒. ร้อยละของจำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำ</p>
<p>กลยุทธ์</p>	<p>๑. ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน ๒. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เป้าประสงค์</p>	<p>การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของจังหวัด</p> <p>๑. บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Officer</p> <p>๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการทำงานเป็นทีมและ บูรณาการทำงานร่วมกัน</p>
<p>ตัวชี้วัด</p>	<p>๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็น Smart Officer</p> <p>๒. จำนวนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน</p>
<p>กลยุทธ์</p>	<p>๑. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สมุทรปราการ พัฒนาความรู้ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer</p> <p>๒. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการทำงานร่วมกัน</p>

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕)

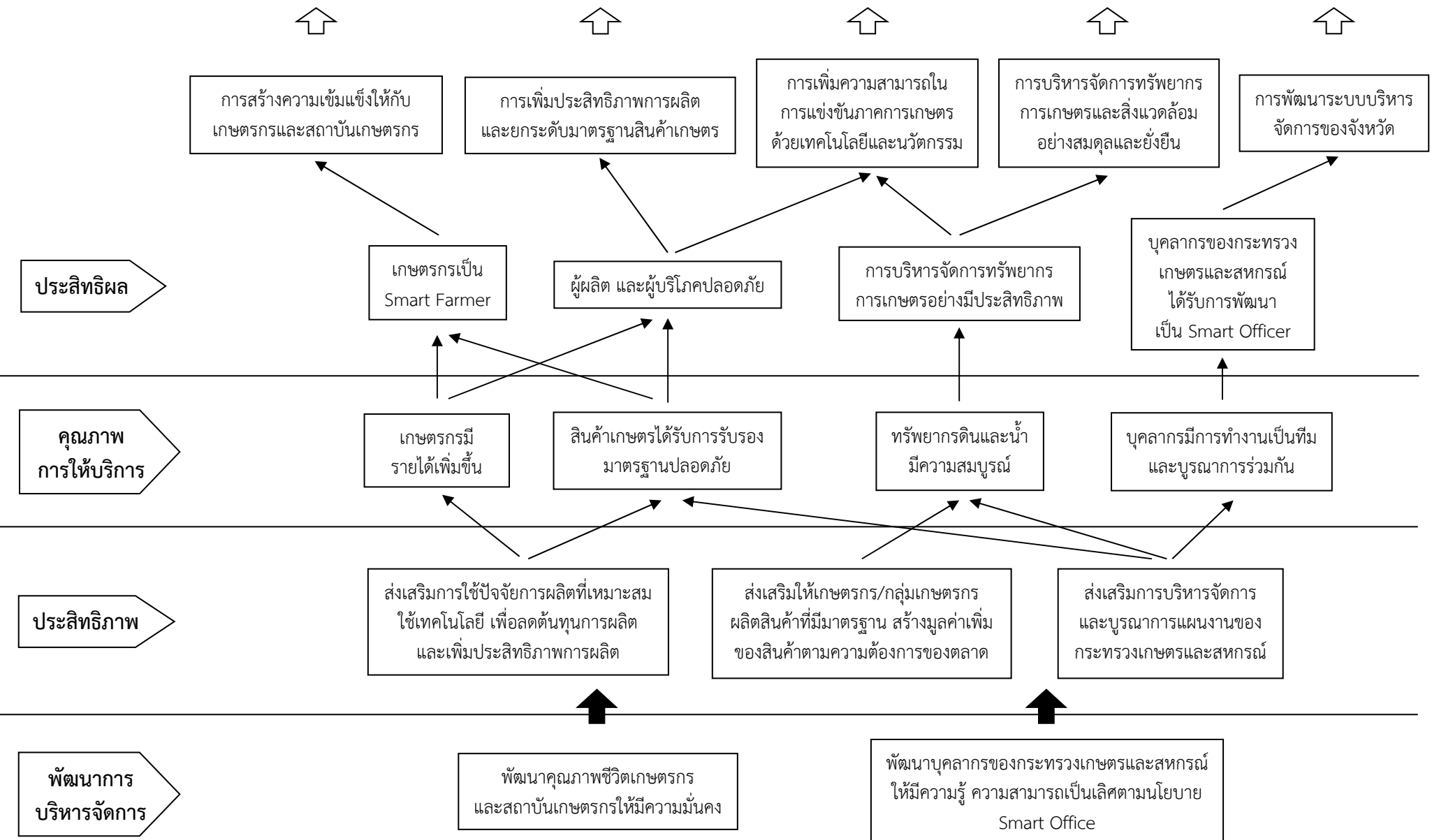
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๑.๑ เกษตรกรได้รับการ พัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer	๑.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ Smart Farmer	๑๒%	๑๔%	๑๖%	๑๘%	๒๐%	๑.๑.๑ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรให้เป็น Smart Farmer
	๑.๒ เกษตรกรมีการ รวมกลุ่มและดำเนินการ เป็นไปตามมาตรฐาน	๑.๒ ร้อยละของสถาบัน เกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ในระดับมาตรฐาน	๑๐%	๑๐%	๑๕%	๑๕%	๒๐%	๑.๒.๑ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตและยกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตร	๒.๑ ผลผลิตทั้งหมดรวม ด้านการเกษตรของจังหวัด เพิ่มขึ้น	๒.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ ผลผลิตทั้งหมดรวมด้าน การเกษตร	๓%	๓%	๓%	๓%	๓%	๒.๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการ เกษตรตลอดโซ่อุปทานให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด
	๒.๒ ฟาร์ม โรงงาน และ สถานประกอบการ ได้ มาตรฐาน	๒.๒ ร้อยละของจำนวน ฟาร์ม/โรงงาน/สถาน ประกอบการ ที่มายื่นขอรับ รองมาตรฐานผ่านการรับรอง	๘๕%	๘๕%	๙๐%	๙๐%	๙๕%	๒.๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนา ประสิทธิภาพการผลิต และ คุณภาพมาตรฐานสินค้า
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการ แข่งขันภาคการเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	เกษตรกรเข้าถึงและนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับ การถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในพื้นที่	๗๕%	๘๐%	๘๕%	๙๐%	๙๕%	พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการขับเคลื่อนให้สอดคล้อง กับไทยแลนด์ ๔.๐

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕) (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน	๔.๑ พื้นที่การเกษตรได้รับการ การอนุรักษ์ ปรับปรุง และ ฟื้นฟู	๔.๑ ร้อยละของจำนวน พื้นที่การเกษตรได้รับการ อนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู	๗๕%	๘๐%	๘๕%	๙๐%	๙๕%	๔.๑.๑ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุล และยั่งยืน
	๔.๒ การบริหารจัดการน้ำ มีประสิทธิภาพ	๔.๒ ร้อยละของจำนวน พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จาก การบริหารจัดการน้ำ	๘๕%	๙๐%	๙๕%	๑๐๐%	๑๐๐%	๔.๒.๑ บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรอย่าง ยั่งยืน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหาร จัดการของจังหวัด	๕.๑ บุคลากรของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์จังหวัด สมุทรปราการ ได้รับการ พัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Officer	๕.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ บุคลากรของหน่วยงานใน สังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด สมุทรปราการ เป็น Smart Officer	๒๕%	๓๐%	๓๕%	๔๐%	๔๕%	๕.๑.๑ ส่งเสริมให้บุคลากร ของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสมุทรปราการพัฒนา ความรู้ความสามารถสู่ความ เป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer
	๕.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ มีการทำงานเป็น ทีมและบูรณาการทำงาน ร่วมกัน	๕.๒ จำนวนส่วนราชการใน สังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด สมุทรปราการมีการบูรณา การทำงานร่วมกัน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๕.๒.๑ ส่งเสริมให้มีการ บริหารจัดการและบูรณาการ ทำงานร่วมกัน

6. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

วิสัยทัศน์ : สินค้าเกษตรสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความพอเพียงอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๑. โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	งบจังหวัด	๙๕๘,๗๐๐.๐๐	๑,๐๖๕,๒๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๙๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๒๐,๐๐๐.๐๐	๕,๙๓๓,๙๐๐.๐๐	กษจ. สป.	ปม. สป. ปจจ. สป.
	๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพเกษตรกรสู่ความเป็น Smart Farmer	งบจังหวัด	๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	ปม. สป. ปจจ. สป.
	๓. โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	งบปกติ	๑๗๖,๐๐๐.๐๐	๑๙๕,๑๐๐.๐๐	๑๘๘,๘๘๐.๐๐	๒๓๗,๐๐๐.๐๐	๒๖๐,๐๐๐.๐๐	๑,๐๕๗,๙๘๐.๐๐	กษ. สป.	สสจ. สป. สตส. สป. โครงการลูกพระดาบสมุทรปราการ
	๔. โครงการส่งเสริมแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๑๓๖,๐๐๐.๐๐	๑๕๑,๖๓๕.๐๐	๒๓๔,๗๐๐.๐๐	๑๙๐,๐๐๐.๐๐	๒๑๐,๐๐๐.๐๐	๙๒๒,๓๓๕.๐๐	กษ. สป.	ปจจ. สป. สพด. สป. ศพจ. สป.
	๕. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๕,๐๐๐.๐๐	๓๕๓,๙๘๐.๐๐	๑๓๕,๐๐๐.๐๐	๑๔๕,๐๐๐.๐๐	๘๔๘,๙๘๐.๐๐	กษจ. สป.	สตส. สป. ปจจ. สป. สพด. สป. ศพจ. สป. ศวพ. ปทุมธานี
	๖. โครงการพัฒนาสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๐๓,๐๐๐.๐๐	๑๑๓,๔๐๐.๐๐	๘๔,๒๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๗๐,๐๐๐.๐๐	๖๒๐,๖๐๐.๐๐	สสจ. สป.	
	๗. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	งบปกติ	๙๒๔,๐๐๐.๐๐	๑,๐๒๖,๕๐๐.๐๐	๙๔๓,๖๘๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๘๙๔,๑๘๐.๐๐	กษจ. สป.	ปม. สป. ปจจ. สป.

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๑.๑ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๘. โครงการพัฒนาสมาชิกสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ (เฉพาะรายการจัด จ้าง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์	งบประมาณ	-	-	๒๕,๑๐๐.๐๐	๒๘,๑๐๐.๐๐	๓๑,๑๐๐.๐๐	๘๔,๓๐๐.๐๐	สสจ. สป.	
	๙. พัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินใน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้า เกษตร	งบประมาณ	-	-	๕๙,๔๐๐.๐๐	๖๕,๐๐๐.๐๐	๗๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๔,๔๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๐. โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์	งบประมาณ	๓๔,๐๐๐.๐๐	๓๗,๑๐๐.๐๐	๓๗,๑๐๐.๐๐	๔๓,๐๐๐.๐๐	๔๖,๐๐๐.๐๐	๑๙๗,๒๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๑๑. โครงการศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	งบประมาณ	๖๔,๐๐๐.๐๐	๗๑,๐๐๐.๐๐	๓๒,๐๐๐.๐๐	๘๕,๐๐๐.๐๐	๙๒,๐๐๐.๐๐	๓๔๔,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๒. โครงการสร้างและพัฒนา เกษตรกรปราดเปรื่อง	งบประมาณ	๕๓,๘๐๐.๐๐	๕๙,๘๐๐.๐๐	๗๐,๘๐๐.๐๐	๗๒,๐๐๐.๐๐	๗๘,๐๐๐.๐๐	๓๓๔,๔๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๑๓. โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งบประมาณ	๕๗๐,๐๐๐.๐๐	๖๓๕,๘๐๐.๐๐	๓๗๕,๘๐๐.๐๐	๗๗๐,๐๐๐.๐๐	๘๔๐,๐๐๐.๐๐	๓,๑๙๑,๖๐๐.๐๐	กษจ. สป. คพจ. สป.	ปม. สป. คพจ. สป.
	๑๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรมยั่งยืน	งบประมาณ	๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๕,๕๐๐.๐๐	๑๒,๕๐๐.๐๐	๒๕,๐๐๐.๐๐	๓๐,๐๐๐.๐๐	๙๓,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๑๕. โครงการพัฒนาเกษตรกร	งบปกติ	๓๑๐,๐๐๐.๐๐	๓๔๖,๗๒๐.๐๐	๓๒๗,๕๐๐.๐๐	๔๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๓๔,๒๒๐.๐๐	กษจ. สป	
	๑๖. โครงการพัฒนาเกษตรกรและหมอดินอาสา และหมอดินน้อย	งบปกติ	๑๓๖,๐๐๐.๐๐	๑๕๑,๕๐๐.๐๐	๑๒,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๘๕๙,๕๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๗. โครงการค่ายเยาวชนรักษ์พงไพรเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา	งบปกติ	๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๖,๘๔๐.๐๐	๑๕,๕๐๐.๐๐	๑๙,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๘๖,๓๔๐.๐๐	สตส. สป.	ศมม. กจ.
	๑๘. สืบสานรักษาและต่อยอดเศรษฐกิจพอเพียง	งบปกติ	-	-	๑๔,๐๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๔๘,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	
	๑๙. ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	-	-	๓,๑๙๐,๘๐๐.๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๐,๔๙๐,๘๐๐.๐๐	สสจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๑.๒ สร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๑. โครงการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๘๔,๘๑๐.๐๐	๔,๘๒๔,๓๔๐.๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๓,๒๐๙,๑๕๐.๐๐	สตส. สป.	
	๒. โครงการพัฒนาสหกรณ์	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๒๘,๖๐๐.๐๐	๖๐,๐๐๐.๐๐	๗๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๘,๖๐๐.๐๐	สตส. สป.	
	๓. โครงการงานส่งเสริม การจัดทำบัญชี	งบปกติ	๙๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๙๒๐.๐๐	๓๕,๙๘๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๔๗๖,๙๐๐.๐๐	สตส. สป.	
	๔. โครงการงานบูรณาการ	งบปกติ	๔๕๐,๐๐๐.๐๐	๔๙๔,๓๕๐.๐๐	๒๓๖,๙๓๐.๐๐	๕๙๐,๐๐๐.๐๐	๖๔๐,๐๐๐.๐๐	๒,๔๑๑,๒๘๐.๐๐	สตส. สป.	
	๕. จัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและ การค้ามนุษย์	งบปกติ	-	-	๓๙๗,๔๐๐.๐๐	๔๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๑๗,๔๐๐.๐๐	ปม. สป.	นปท. สป.
	๖. ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำ ประมงผิดกฎหมาย	งบปกติ	-	-	๑,๔๙๕,๓๒๔.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๗๙๕,๓๒๔.๐๐	ปม. สป.	ศพม. อ่าวไทย ตอนบน
	๗. จัดระเบียบการทำประมง	งบปกติ	-	-	๑,๓๓๖,๘๗๒.๐๐	๑,๔๕๐,๐๐๐.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๓๘๖,๘๗๒.๐๐	ปม. สป.	นปท. สป. ศพม. อ่าวไทย ตอนบน
	๘. พัฒนาอาชีพและเสริมสร้างความ เข้มแข็งชุมชนประมง	งบปกติ	-	-	๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐.๐๐	๙๙,๐๐๐.๐๐	นปท. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๑.๒ สร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๙. ช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	-	-	๖๘๘,๙๗๓.๑๘	๗๕๐,๐๐๐.๐๐	๘๐๐,๐๐๐.๐๐	#####	สสจ. สป.	
	๑๐. บริหารจัดการกลุ่ม	งบปกติ	-	-	๒๔,๖๐๐.๐๐	๒๗,๐๐๐.๐๐	๒๙,๐๐๐.๐๐	๘๐,๖๐๐.๐๐	ศวช. ปทุมธานี	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	๑. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี	งบกลุ่มจังหวัด	-	-	๒๐,๖๓๘,๘๐๐.๐๐	๒๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๙,๖๓๘,๘๐๐.๐๐	สสจ. ปทุมธานี	กษจ. ปทุมธานี กษจ. นนทบุรี กษจ. นครปฐม ศพพ. ปทุมธานี
	๒. จัดแสดงสินค้าและเชื่อมโยงการกระจายสินค้าเกษตร	งบกลุ่มจังหวัด	-	-	๒๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	กษจ. ปทุมธานี กษจ. นนทบุรี กษจ. นครปฐม
	๓. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตและพัฒนาช่องทางการตลาดและการจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำ ปี ๒๕๖๓	งบกลุ่มจังหวัด	-	-	๘,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๐,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๘,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	ปม. ปทุมธานี ปม. นนทบุรี ปม. นครปฐม
	๔. โครงการส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	งบจังหวัด	๑๘,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๕๕๑,๘๐๐.๐๐	๑๗,๒๗๙,๖๐๐.๐๐	๑๓,๕๐๑,๔๘๐.๐๐	๒๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๙๖,๘๓๒,๘๘๐.๐๐	กษ. สป.	กษจ. สป. ปม. สป. ปศจ. สป. สสจ. สป.
	๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ	งบจังหวัด	-	-	-	๒,๕๖๑,๕๖๐.๐๐	๒,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๓๖๑,๕๖๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๖. โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบจังหวัด	-	-	-	๑,๓๓๘,๙๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๘๓๘,๙๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๗. โครงการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	งบปกติ	๓,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๕๔๗,๕๐๐.๐๐	๒,๕๓๓,๒๐๐.๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๔,๗๘๐,๗๐๐.๐๐	ปม. สป. ศพจ. สป. ศพม. อ่าวไทยตอนบน นปท. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๒.๑ ส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตร ตลอดโซ่อุปทานให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด	๘. โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร	งบปกติ	๗๒,๐๐๐.๐๐	๘๒,๐๐๐.๐๐	๒๓,๕๕๐.๐๐	๑๐๒,๐๐๐.๐๐	๑๑๒,๐๐๐.๐๐	๓๙๑,๕๕๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๙. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้าน การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	งบปกติ	-	-	๑๑๖,๕๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๕,๐๐๐.๐๐	๓๙๑,๕๐๐.๐๐	ปม. สป. ศพจ. สป.	
	๑๐. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้าน การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชิงพาณิชย์	งบปกติ	-	-	๕๙,๐๐๐.๐๐	๖๕,๐๐๐.๐๐	๗๑,๐๐๐.๐๐	๑๙๕,๐๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	
	๑๑. บริหารจัดการประมงทะเลอย่างยั่งยืน	งบปกติ	-	-	๑,๗๙๐,๙๓๕.๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	#####	ศพจ. สป.	
	๑๒. ฝักระวัง ป้องกัน ควบคุม บำบัด และชั้นสูตรโรคสัตว์	งบปกติ	-	-	๓๒๕,๔๐๐.๐๐	๓๕๕,๐๐๐.๐๐	๓๘๕,๐๐๐.๐๐	#####	ปศจ. สป.	
	๑๓. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกล ทางการเกษตร	งบปกติ	-	-	๑๕,๓๕๐.๐๐	๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๙,๐๐๐.๐๐	๕๑,๓๕๐.๐๐	กษจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบประมาณ	๑,๔๑๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๗๖,๑๐๐.๐๐	๕๗๑,๐๒๓.๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๒๕๗,๑๒๓.๐๐	กษจ. สป.	ปจจ. สป. ปม. สป. สพด. สป. ศพจ. สป.
	๒. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๕,๖๐๐.๐๐	๑๔๖,๙๗๐.๐๐	๒๗๕,๐๐๐.๐๐	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๑๔๗,๕๗๐.๐๐	ปม. สป.	กษจ. สป. ศพพ. ปทุมธานี
	๓. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบประมาณ	๓,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๕๖๗,๒๘๐.๐๐	๒,๘๓๘,๑๗๘.๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๘,๖๐๕,๔๕๘.๐๐	นปท. สป.	
	๔. โครงการส่งเสริมการบริโภคและใช้วัตถุดิบสินค้า Q	งบประมาณ	๒๕,๐๐๐.๐๐	๒๘,๐๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐.๐๐	๓๔,๐๐๐.๐๐	๓๗,๐๐๐.๐๐	๑๔๘,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๕. โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)	งบประมาณ	๑๔,๐๐๐.๐๐	๑๕,๘๐๐.๐๐	๑๕,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๘๔,๘๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๖. โครงการบูรณาการตรวจสอบควบคุมสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑	งบประมาณ	๔,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๑๕,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐	๘,๐๐๐.๐๐	๓๙,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๗. โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	งบประมาณ	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๔,๖๐๐.๐๐	๑๔๗,๒๖๐.๐๐	๕๕,๐๐๐.๐๐	๖๐,๐๐๐.๐๐	๓๔๖,๘๖๐.๐๐	ปจจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๘. โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์	งบปกติ	๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๑,๘๐๐.๐๐	๓๖,๘๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๙๒,๖๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๙. โครงการส่งเสริมการผลิตการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์	งบปกติ	๑๙๐,๐๐๐.๐๐	๒๑๗,๘๘๐.๐๐	๓๒๙,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๗๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๕๖,๘๘๐.๐๐	สพค. สป.	
	๑๐. โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๔,๐๐๐.๐๐	๘,๐๐๐.๐๐	๑๔๕,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๕๒๗,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๑๑. โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน	งบปกติ	๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๕๖๘,๔๐๐.๐๐	๖๗๓,๕๐๐.๐๐	๗๑๐,๐๐๐.๐๐	๗๘๐,๐๐๐.๐๐	๓,๒๓๑,๙๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	
	๑๒. โครงการงานสินค้าเกษตรได้มาตรฐาน	งบปกติ	๒๘,๐๐๐.๐๐	๓๑,๐๐๐.๐๐	๕,๕๐๐.๐๐	๓๗,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๑,๕๐๐.๐๐	ศวพ. ปทุมธานี	
	๑๓. ส่งเสริมและบริหารจัดการการผลิตและการแปรรูป	งบปกติ	-	-	๓๑,๖๐๐.๐๐	๓๔,๖๐๐.๐๐	๓๗,๖๐๐.๐๐	๑๐๓,๘๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	
	๑๔. พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตและการแปรรูป (พันธุ์หลักพันธุ์ขยาย)	งบปกติ	-	-	๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๑,๐๐๐.๐๐	๑๒,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๑๕. พัฒนาส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช	งบปกติ	-	-	๖๐,๐๐๐.๐๐	๖๖,๐๐๐.๐๐	๗๒,๐๐๐.๐๐	๑๙๘,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๖. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์และข้าวคุณภาพดี	งบปกติ	-	-	๙๓,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๓๓,๐๐๐.๐๐	ศวช. ปทุมธานี	
	๑๗. งานวิจัยทดสอบและพัฒนาการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้คึ่งบางกระเจ้า	งบปกติ	-	-	๑๒๘,๘๖๘.๕๐	๑๔๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๔๒๘,๘๖๘.๕๐	ศวพ. ปทุมธานี	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๑. โครงการงานวิจัยทดสอบและพัฒนาการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้คั่งบางกระเจ้า	งบปกติ	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๗๘,๑๓๓.๐๐	๑๒๘,๘๖๘.๕๐	๓๔๐,๐๐๐.๐๐	๓๗๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๖๗,๐๐๑.๕๐	ศวพ. ปทุมธานี	
	๒. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	งบปกติ	๑๒,๐๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๖๒,๒๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐.๐๐	๒๘,๐๐๐.๐๐	๑๔๒,๒๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๔.๑ พื้นฟูและ อนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตรให้สมดุล และยั่งยืน	๑. การจัดงานวันพระบิดาแห่งฝนหลวง	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๖๐,๐๐๐.๐๐	๗๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการ ท่องเที่ยววิถีเกษตร	งบปกติ	๖,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐	๘,๐๐๐.๐๐	๙,๐๐๐.๐๐	๑๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๓. โครงการปรับปรุง คุณภาพดิน	งบปกติ	๖,๕๐๐.๐๐	๗,๕๐๐.๐๐	๘,๕๐๐.๐๐	๙,๕๐๐.๐๐	๑๐,๕๐๐.๐๐	๔๒,๕๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๔. พื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน	งบปกติ	๙๑๐,๐๐๐.๐๐	๑,๐๑๒,๐๐๐.๐๐	๑,๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๕๒๒,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๕. อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี ประจำปี ๒๕๖๓	งบปกติ	-	-	๑๔,๘๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๗,๐๐๐.๐๐	๔๗,๘๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๖. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่ การเกษตร	งบปกติ	-	-	๖๔,๐๐๐.๐๐	๗๔,๐๐๐.๐๐	๘๔,๐๐๐.๐๐	๒๒๒,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๔.๒ บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร อย่างยั่งยืน	๑. โครงการกำจัดวัชพืช	งบปกติ	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๐๘,๐๐๐.๐๐	๓๐๖,๘๑๓.๑๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๑๔,๘๑๓.๑๐	คป. สมุทรปราการ	
	๒. โครงการป้องกันน้ำเค็ม	งบปกติ	๖๐,๐๐๐.๐๐	๗๐,๐๐๐.๐๐	๘๔,๖๐๐.๐๐	๙๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐๔,๖๐๐.๐๐	คป. พระองค์ไชยานุ ชิต	
	๓. โครงการซ่อมแซมและบำรุงรักษา	งบปกติ	๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๓,๑๑๓,๕๒๒.๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๐,๔๑๓,๕๒๒.๐๐	คป. พระองค์ไชยานุ ชิต	
	๔. โครงการบำรุงรักษา โครงการชลประทาน	งบปกติ	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๖๘,๐๐๐.๐๐	๑,๒๖๕,๙๒๘.๑๕	๘๑๐,๐๐๐.๐๐	๘๘๐,๐๐๐.๐๐	๔,๒๒๓,๙๒๘.๑๕	คป. สมุทรปราการ	
	๕. โครงการค่าซ่อมแซมโครงการ ชลประทาน	งบปกติ	๔,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๒๘๙,๘๖๘.๐๓	๓,๑๓๔,๔๑๐.๓๕	๖,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๓๒๔,๒๗๘.๓๘	คป. สมุทรปราการ	
	๖. โครงการแผนการรับรอง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และลดโลกร้อน	งบปกติ	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๔,๐๐๐.๐๐	๓๔,๐๐๐.๐๐	๖๒,๐๐๐.๐๐	๖๖,๐๐๐.๐๐	๒๖๖,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๗. โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	งบปกติ	-	-	๑๖๔,๕๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๕๔๔,๕๐๐.๐๐	สพด. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหารจัดการของจังหวัด

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๕.๑ ส่งเสริมให้บุคลากร ของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด สมุทรปราการพัฒนา ความรู้ความสามารถสู่ ความเป็นเลิศตามนโยบาย	๑. โครงการบุคลากรภาครัฐ	งบปกติ	๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๐๔๙,๒๓๐.๐๐	๑๓,๔๐๗,๗๒๙.๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๙,๔๕๖,๙๕๙.๐๐	ปม. สป. สสจ. สป. ปศจ. สป. ศพจ. สป. นปท. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๕.๒ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการทำงานร่วมกัน	๑. โครงการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายสำคัญ	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒๙,๑๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๗๙๙,๑๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๒. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	งบปกติ	๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๑๙,๐๐๐.๐๐	๘๕,๐๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๓. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๙,๗๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๖๐,๐๐๐.๐๐	๘๙๙,๗๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๔. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	-	-	๔๑,๒๐๐.๐๐	๔๕,๐๐๐.๐๐	๔๘,๐๐๐.๐๐	๑๓๔,๒๐๐.๐๐	ปม. สป. ปศจ. สป.	

ส่วนที่ ๖

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Idea) (งบจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดยุทธศาสตร์ที่ ๑

แผนงาน : บูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน ปี ๒๕๖๔
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยในแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ เพื่อรองรับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยมุ่งหวังให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาการเกษตรดังกล่าว ในส่วนของจังหวัดสมุทรปราการ จำเป็นต้องมีการส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาสินค้าเกษตรเฉพาะถิ่นของจังหวัดให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน การแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการส่งเสริมให้ความรู้ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาผู้ผลิตให้มีความสามารถด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๒. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าการเกษตร สร้างเครือข่ายและรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๔๕ ราย ผ่านการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่มาตรฐาน GAP (๓๔๕ ราย ได้แก่ มะม่วง ๘๐ ราย มะพร้าว น้ำหอม ๒๕ ราย พืชผัก ๑๒๐ ราย เปิดปากน้ำ ๖๐ ราย และไก่พื้นเมือง ๖๐ ราย) ๒. เกษตรกร จำนวน ๑๙๕ ราย ได้รับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) (ข้าว ๕๐ ราย มะม่วง ๒๕ ราย พืชผัก ๑๒๐ ราย) ๓. ผู้ประกอบการสถานประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำ จำนวน ๒๐ ราย ผ่านการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่มาตรฐานการจัดการสุขอนามัยที่ดี และนำมาปรับปรุงการผลิตและเสริมภาพลักษณ์อาหารสัตว์น้ำปลอดภัยได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ๔. เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสด จำนวน ๕๐ ราย ได้รับความรู้ ด้านการจัดการระบบการผลิตตามมาตรฐานการจัดการสุขภาพสัตว์น้ำ ตั้งแต่ การเพาะฟักโดยวิธีการผสมเทียม การอนุบาลลูกปลาที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อผลิตลูกปลาสดที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ๕. ยอดเงินจากการจำหน่ายสินค้าในงานมหกรรมสินค้าเกษตรฯ ไม่ต่ำกว่า ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานด้านพืช ประมง ปศุสัตว์
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๔๑๘,๖๔๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการคุณภาพเชิงการค้า ๒,๐๓๘,๐๒๕ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวน้ำหอมเพื่อการค้า ๓๖๐,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตไม้ดอกไม้ประดับคุณภาพเพื่อการค้า ๑๖๒,๔๘๕ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ ๙๙๖,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : จัดงาน "มหกรรมสินค้าเกษตรปลอดภัยและของดีเมืองปากน้ำ" ๔,๐๒๕,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : จัดงาน “พรรณไม้งามและมหกรรมเกษตรสร้างสรรค์” ๔,๖๐๕,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปพลาสติกเพื่อการค้า ๒๗๖,๕๗๕ บาท สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมและอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดปากน้ำ ๙๐๖,๓๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเตรียมความพร้อมสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย ๘๘๒,๖๗๕ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมเชิงพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ๙๕,๒๕๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : อำนวยความสะดวกและติดตามผลการดำเนินงาน ๓๐,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๑๔,๗๙๗,๔๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	<p>ผลผลิต</p> <p>๑. เกษตรกรได้รับความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>๒. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยมากขึ้น</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาจากการฝึกอบรมไปพัฒนาการผลิตให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด</p> <p>๓. ประชาชนได้บริโภคอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน ดีต่อสุขภาพ</p>

ส่วนที่ ๖

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Idea) (งบ COVID)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดยุทธศาสตร์ที่ ๑

แผนงาน : แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเองรองรับวิถีใหม่ (New Normal)
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ตามที่ ครม. ได้มีมติเห็นชอบกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ตามที่ สศช. เสนอโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองของกรใช้จ่ายเงินกู้ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ โดยให้มีการเสนอโครงการภายใต้กรอบนโยบายดังกล่าวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจในระดับมหภาค ตลอดห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ แนวโน้มวิถีใหม่ (New Normal) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อลดการพึ่งพา การส่งออก และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเป็นไปอย่างมีเหตุผลพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศจากภายใน ซึ่งจะช่วยให้มีความสามารถในการต้านทานผลกระทบ (Resilient) จากวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย</p> <p>จากสถานการณ์ด้านการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ด้านน้ำที่ไม่มีแหล่งน้ำของตนเอง เนื่องจากเป็นจังหวัดปลายน้ำ ปัญหาน้ำเค็มรุกพื้นที่ น้ำเสียจากชุมชน ส่งผลกระทบต่อปัญหาการขาดแคลนน้ำในกิจกรรมการผลิตด้านการเกษตรทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ อย่างต่อเนื่อง และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่เป็นปัญหารุนแรงในปัจจุบัน ทำให้เกษตรกรต้องมีการพัฒนาให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ เกิดภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงสู่วิถีใหม่ (New Normal) ตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร” และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ “การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน” ซึ่งเกษตรกรต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการทำเกษตร เพื่อรองรับการส่งเสริมและพัฒนาด้านเกษตรอุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล โดยการเชื่อมโยงตั้งแต่เกษตรกรด้านน้ำไปจนถึงผู้ผลิตกลางน้ำ และส่งต่อให้ผู้ทำการตลาดปลายน้ำ ซึ่งขณะนี้สินค้าการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมด้านพืช : ควรเป็นพืชระยะสั้นสามารถเก็บเกี่ยวเพื่อทำรายได้ให้กับเกษตรกรได้โดยใช้ระยะเวลาไม่มาก ด้านประมง : ปลาสดที่เป็นสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นของจังหวัด และด้านปศุสัตว์ : เป็ดสายพันธุ์ปากน้ำที่เป็นสัตว์เฉพาะถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เหล่านี้นอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาในยุควิกฤต COVID - ๑๙ นี้แล้ว ยังเป็นแนวทางให้เกษตรกรพัฒนาตนเอง ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ สามารถยกระดับภายใต้และสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากในองค์กรรวม และมีรูปแบบการทำเกษตรที่พึ่งพาตนเอง ที่ตอบโจทย์โลกยุคหลังวิกฤต COVID- ๑๙ ได้มากขึ้นด้วย</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตอาหารที่ปลอดภัยเพื่อบริโภคและลดรายจ่ายในครัวเรือน รวมทั้งส่งเสริมให้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตผักปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเป็นอาชีพทางเลือกที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชนต่อไป ๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดให้มีรายได้และอาชีพจากสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๔. เพื่อให้เกษตรกรที่ได้มาตรฐาน GPA ของกรมประมง มีความพร้อมเข้าสู่การเลี้ยงสัตว์น้ำระบบอินทรีย์ ๕. เพื่อส่งเสริม เพิ่มรายได้แก่เกษตรกรจากการจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ และอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดปากน้ำ ๖. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดสินค้าปลอดภัย ผลิตภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดสมุทรปราการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p><u>ด้านพืช</u></p> <p>๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ ๓๐๐ บาท/เดือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผักปลอดภัยจากสารพิษ ๑,๕๐๐ บาท/เดือน</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถสร้างอาชีพปลูกผักโดยไม่ใช้สารเคมี รวมทั้งสามารถขยายผลการทำเกษตรรูปแบบใหม่สู่เกษตรกรที่สนใจในพื้นที่อื่นๆ ของจังหวัด</p> <p>๓. ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ จำนวน ๓๐ แห่ง</p> <p><u>ด้านประมง</u></p> <p>๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบอินทรีย์ และสามารถเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำเฉลี่ยต่อไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p> <p>๒. มีเกษตรกรขอการรับรองมาตรฐาน GAP ปลาสด จำนวน ๔๐ ราย</p> <p><u>ด้านปศุสัตว์</u></p> <p>๑. มีเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดปากน้ำมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕</p>
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๖ อำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเองรองรับวิถีใหม่ (New Normal)
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ</p> <p>๑๖,๑๓๑,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : เพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน</p> <p>๓,๐๗๒,๖๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาสดสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๑,๑๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานระบบอินทรีย์</p> <p>๙๕๑,๗๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมและอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดปากน้ำ</p> <p>๑,๔๓๐,๗๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	<p>๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๒. สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ</p>
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๒๗,๗๐๖,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม จนนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกวิธี และประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน รวมทั้งนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรรายอื่นที่สนใจต่อไป
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	เกษตรกรมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ เกิดภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงสู่วิถีใหม่ (New Normal) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value chain) ตั้งแต่การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด เพื่อรองรับการส่งเสริมและพัฒนา ด้านเกษตรอุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล โดยการเชื่อมโยงตั้งแต่เกษตรกรต้นทางไปจนถึงผู้ผลิต กลางทางและส่งต่อให้ผู้ทำการตลาดปลายทาง อันจะเป็นการยกระดับรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากในองค์กรวม

ส่วนที่ ๖

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Idea) (งบ COVID)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดยุทธศาสตร์ที่ ๑

แผนงาน : แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำชุมชนเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ตามที่ ครม. ได้มีมติเห็นชอบกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ตามที่ สศช. เสนอโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองของการใช้จ่ายเงินกู้ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2563 โดยให้มีการเสนอโครงการภายใต้กรอบนโยบายดังกล่าวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจในระดับมหภาคตลอดห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ แนวโน้มวิถีใหม่ (New Normal) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อลดการพึ่งพา การส่งออก และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเป็นไปอย่างมีเหตุผลพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศจากภายใน ซึ่งจะช่วยให้มีความสามารถในการต้านทานผลกระทบ (Resilient) จากวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย</p> <p>จากสถานการณ์ด้านการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ด้านน้ำที่ไม่เพียงพอ ไม่มีแหล่งน้ำเป็นของตนเอง เนื่องจากเป็นจังหวัดปลายน้ำ ปัญหาน้ำเค็มรุกพื้นที่ น้ำเสียจากชุมชนส่งผลกระทบต่อเกิดการขาดแคลนน้ำในกิจกรรมด้านการเกษตร ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส 2019 (COVID- 19) ที่มีการแพร่กระจายไปทั่วโลก ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่แต่แพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดผลกระทบในทุกๆ ด้าน จึงต้องจัดทำโครงการดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสนับสนุน ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อแก้ไขปัญหาคลองตื้นเขินและให้ระบายน้ำได้ทั่วถึงกัน เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเค็มหนุน และบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>๑. น้ำสามารถระบายดีขึ้น ส่งผลให้ค่าความเค็มลดลง 2 มก./ลิตร</p> <p>๒. ปริมาณออกซิเจนในน้ำเพิ่มขึ้น 1 มก./ลิตร</p>
๕. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	<p>๑. ขุดลอกตะกอนดิน</p> <p>๒. ตอกเสาเข็มเสริมคันคลอง</p> <p>๓. กำจัดวัชพืชตลอดแนวคลอง</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	โครงการชลประทานสมุทรปราการ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๒๗,๘๕๕,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	การพัฒนาคลองโดยการขุดลอกตะกอนดินที่ทับถมจนตื้นเขิน พร้อมตอกเสาเข็มไม้ป้องกันคันคลองพังทลาย มีสถานีระบบตรวจวัดความเค็มและระดับน้ำและ ระบบตรวจวัดค่าออกซิเจนในน้ำ
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	เกษตรกรสามารถใช้น้ำได้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ ส่งผลด้านเพิ่มปัจจัยการผลิต

ส่วนที่ ๖

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Idea) (งบ COVID)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดยุทธศาสตร์ที่ ๑

แผนงาน : แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการปลูกผักบนกระเบื้องปลอดสารพิษ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยจังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ใกล้ทะเล มีผลกระทบจากน้ำทะเลรุกพื้นที่ทำการเกษตรทำให้เกิดปัญหาสภาพดินกรดจัด ดินเปรี้ยว และดินเค็ม ส่งผลกระทบต่อ การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตรและสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมผลผลิตทางการเกษตรเสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากสารเคมี ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ เสนอโครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษบนกระเบื้องซึ่งใช้วัสดุปลูกที่มีส่วนผสมจากชีวภาพปลอดสารเคมี ต้นทุนต่ำและระยะเวลาในการผลิตพืชผักสั้น อายุ ๓๕ - ๔๕ วัน สามารถนำมาบริโภคและจำหน่ายได้เป็นทางเลือกในการทำการเกษตรและสร้างรายได้ให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว ดินเค็ม และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ เกษตรกรสามารถยึดเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้และมีสุขภาพที่แข็งแรงในการดำเนินชีวิต
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สร้างอาชีพทางเลือกให้เกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ๒. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้น ๓. เพื่อให้เกษตรกรลดละเลิกการเผาด้วยกรานาว์สดเหลือใช้ในไร่นาและครัวเรือนมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมี เป็นการลดต้นทุนการผลิต ๔. เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเมืองสามารถปลูกผักกินเองได้
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ที่พบปัญหาสภาพดินกรดจัด ดินเปรี้ยว ดินเค็ม และน้ำทะเลหนุน สามารถปลูกผักรับประทานเองได้ทั้งปลอดภัยจากสารพิษและเคมี ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ๑๖,๐๐๐ บาท/ปี
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการปลูกผักบนกระเบื้องปลอดสารพิษ - อบรมและถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต - ติดตามให้คำแนะนำ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๓๙๗,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	ผลผลิต ๑. เกษตรกรที่ทำการเกษตรที่พบปัญหาสภาพดินกรดจัด ดินเปรี้ยว ดินเค็ม และน้ำทะเลหนุน สามารถปลูกผักรับประทานเองได้ทั้งปลอดภัยจากสารพิษและเคมี ๒. สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรที่อยู่ในชุมชนเมืองและเป็นการสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรที่มีฐานรากยากจน ๓. เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มเกษตรกรในวิธีการผลิตและการนำไปใช้ประโยชน์จากปุ๋ยชีวภาพ ๔. เกษตรและคนในชุมชนลดละเลิกการเผาวัสดุที่เหลือใช้ในครัวเรือน ๕. สามารถขยายผลให้แก่หน่วยงานราชการและโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ๖. เกษตรกรสามารถปลูกผักได้ทั้งปี
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑. เกษตรกรสามารถสร้างอาชีพและปลูกผักกินเองได้โดยไม่ใช้สารเคมี ๒. เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มเกษตรกรในวิธีการผลิตและการนำไปใช้ประโยชน์จากปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ๓. ลดปริมาณขยะและเศษเหลือใช้จากการเกษตรและครัวเรือน ๔. สามารถขยายผลให้กลุ่มเกษตรกรที่สนใจในพื้นที่โรงเรียนและส่วนราชการในจังหวัดสมุทรปราการ

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) (งบจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมให้มีศักยภาพ เพื่อการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน : บูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน ปี ๒๕๖๕
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยในแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพื่อรองรับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยมุ่งหวังให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาการเกษตรดังกล่าว ในส่วนของจังหวัดสมุทรปราการ จำเป็นต้องมีการส่งเสริม และพัฒนาสินค้าเกษตรของจังหวัดให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการส่งเสริมให้ความรู้ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน และนำนวัตกรรมเชิงพาณิชย์มาช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ๒. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าการเกษตร สร้างเครือข่ายและรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริม อนุรักษ์ และฟื้นฟู (๖ ชนิด ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ มะพร้าว น้ำหอม พืชผัก ปลายี่สกเทศ เปิดปากน้ำ และไก่พื้นเมือง) ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (ร้อยละ ๕) ๓. ยอดเงินจากการจำหน่ายสินค้าในงานมหกรรมสินค้าเกษตรฯ ไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการคุณภาพเชิงการค้า งบประมาณ : ๓,๐๑๘,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะพร้าว น้ำหอมเพื่อการค้า งบประมาณ : ๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตผักปลอดสารพิษ งบประมาณ : ๑,๕๘๖,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : จัดงาน "มหกรรมสินค้าเกษตรปลอดภัยและของดีเมืองปากน้ำ" งบประมาณ : ๔,๐๒๕,๕๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในสระเพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืน</p> <p>งบประมาณ : ๘๒๓,๗๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมและอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดปากน้ำ</p> <p>งบประมาณ : ๑,๒๙๖,๙๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม : ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้ได้มาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP)</p> <p>งบประมาณ : ๑,๒๗๐,๐๘๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๖.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม : การส่งเสริมนวัตกรรมด้านทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>งบประมาณ : ๑๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๖.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม : อำนวยความสะดวกและติดตามผลการดำเนินงาน</p> <p>งบประมาณ : ๓๐,๓๐๐ บาท</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๗. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๒. สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๔. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>๕. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ</p>
<p>๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ</p>	<p>เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕</p>
<p>๙. งบประมาณ</p>	<p>๑๓,๕๐๑,๔๘๐ บาท</p>
<p>๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)</p>	<p>ผลผลิต</p> <p>๑. เกษตรกรได้รับความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>๒. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยมากขึ้น</p>
<p>๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)</p>	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาจากการฝึกอบรมไปพัฒนาการผลิตให้ปลอดภัย ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด</p> <p>๓. ประชาชนได้บริโภคอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน ดีต่อสุขภาพ</p>

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (งบจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยยกระดับรายได้และการจัดการด้านการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสาธารณสุขปลอดภัยให้เพียงพอ เท่าเทียม และทั่วถึง

แผนงาน : บูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๕
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ต้องการให้ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเอกชน เศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ และการท่องเที่ยว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่มุ่งเน้นให้คนในชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยอาศัยทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่บนพื้นฐานการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง</p> <p>การพัฒนากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน โดยใช้การต่อยอดภูมิปัญญาที่สืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษเป็นจุดขาย ผสมผสานการมีกรออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่า มีการออกบรรจุภัณฑ์ และปรับกระบวนการผลิตใหม่ ซึ่งจะทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชนมีความพร้อมในการแข่งขันได้ และก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด ให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ๒. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ให้มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐานและตรงกับความต้องการของตลาด ๓. เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรได้พัฒนากระบวนการผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๖ แห่ง
๔. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๖ แห่ง
๕. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ ๒. สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต ด้านมาตรฐานการผลิต และด้านบรรจุภัณฑ์ ๓. ติดตามและประเมินผลโครงการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕
๘. งบประมาณ	๒,๕๖๑,๕๖๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรได้มีการพัฒนา ด้านกระบวนการผลิต มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ จำนวน ๖ แห่ง
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการผลิต มาตรฐานการผลิต และบรรจุภัณฑ์ ส่งผลให้มีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยวิสาหกิจชุมชน จังหวัดสมุทรปราการ</p>

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยยกระดับรายได้และการจัดการด้านการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสาธารณสุขโรคให้เพียงพอ เท่าเทียม และทั่วถึง

แผนงาน : บูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๕
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้มีการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชน ซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ในระดับหนึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมายังคงพบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการถ่ายทอด/การเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร คือ ความไม่พร้อมในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ แปลงเรียนรู้ต้นแบบและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการถ่ายทอด/เรียนรู้ รวมทั้งตัวเกษตรกรต้นแบบก็จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบได้อย่างแท้จริง
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกรในชุมชน ๒. เพื่อให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละของความพึงพอใจของเกษตรกรที่มาใช้บริการที่ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ร้อยละ ๘๐)
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย - ปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย - ปรับปรุงจัดทำฐานเรียนรู้ ศพก. และศูนย์เครือข่าย - ปรับปรุงและพัฒนาแปลงเรียนรู้ ศพก. และศูนย์เครือข่าย - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ ศพก. และศูนย์เครือข่าย
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๙. งบประมาณ	๑,๓๓๘,๙๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	ผลผลิต ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย มีวัสดุ อุปกรณ์ แปลงเรียนรู้ที่ครบถ้วนพร้อมในการเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาด
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑. เกษตรกรในพื้นที่ที่มาขอใช้บริการนำความรู้ที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร และปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง และความต้องการของตลาด ๒. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้า โดยต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณมากขึ้นส่งผลให้มีรายได้มากขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก

คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงาน

ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กษ. สป.	=	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
กษจ. สป.	=	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
ปม. สป.	=	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ
ปศจ. สป.	=	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ
สสจ. สป.	=	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
สพด. สป.	=	สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ
คป. สมุทรปราการ	=	โครงการชลประทานสมุทรปราการ
สตส. สป.	=	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ
คบ. ชลหารพิจิตร	=	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
คบ. พระองค์ไชยานุชิต	=	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
นปท. สป.	=	หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงทะเลสมุทรปราการ
ศพจ. สป.	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ
ศพม. อ่าวไทยตอนบน (สป)	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงอ่าวไทยตอนบนจังหวัดสมุทรปราการ
ศวข. ปทุมธานี	=	ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี
ศวพ. ปทุมธานี	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี
ศมม. กจ.	=	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (กาญจนบุรี)

นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พณจ. สป.	=	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ
สก. สว.	=	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม